

DOMOLJUB

Ishaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 00 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 00 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisal in dopljal se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročila, reklamacije in inšerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 27.

V Ljubljani, dne 7. julija 1910.

Leto XXIII.

Na dan, na plan, Slovenec v bran!

Z občudovanjem zre oko po naši lepi slovenski domovini. Štajerske zelene ravnine in solnčne vinorodne gorice, koroške gore notri v visoke Alpe, divne krasote gorenjskih planin, polja zlate Goriške notri do Jadranskega morja zre naše oko z enkratnim pogledom širom cele Slovenske. Po vseh teh čarobnih krajih teh lepih dežela zreš bela mesta, čedne trge in vasi. Zdravo, nepokvarjeno ljudstvo prebiva v njih. In temu ljudstvu pa preti od severa in juga, od vzhoda in zapada, skratka rečeno od vseh strani naš sovražnik: Od severa nas pritiskajo Nemci; ti hočejo naše ljudstvo uničiti s potujčevanjem, z usiljevanjem svojih nemških šol, hočejo ljudi podkupiti z denarjem, pripraviti jih do tega, da bi izdali svoj narod, da bi zatajili svoj materni jezik, svojo lastno mater, hočejo, da bi izdali slovensko stvar, svoje krvne brate in sestre. Take izdajalce iščejo Nemci med našim ljudstvom, denarja jim dajejo za to, dajajo jim dobrih, mastno plačanih služb, samo da jih pridobe za take izdajalske namene. Zemljo kupujejo od revnih, zatiranih slovenskih posestnikov, kmetije slovenskih gospodarjev poganjajo na boben, samo da kupijo sami ta posestva, to slovensko lastnino; slovenskega kmeta pa poženejo z njegovimi otroki in z ženo vred s trebuhom za kruhom. Iz usmiljenja pa ga morebiti vzamejo na njegovo posestvo kot hlapca, kateri jim mora biti pokoren v vsem: svoje otroke mora prisiljen pošiljati v samonemško šolo, tam morajo ti poslušati protestantovskega pastora, kako jih ta

poučuje lutrovsko vero, stariši pa ne smejo s svojimi otroki slovensko govoriti, ker jih drugače takoj spodijo iz službe. Najhujši sovražniki našega ljudstva so torej Nemci, ker hočejo njemu iztrgati vero in materni slovenski jezik uničiti. Za njimi pa pridejo na vrsto Italijani in Madžari.

Slovenci na Goriškem in Tržaškem kaj bridko občutijo laške pesti; čutijo, kako pogubonosno dela laški denar po vseh primorskih mestih, trgih in vaseh, kajti kamor pogledamo, jim laško društvo »Lega nazionale« vsiljuje laške šole; povsod hočejo njene šole prisiliti slovenske stariše, da jim pošiljajo svoje otroke v te šole, da jih potem poitalijančijo. Kjer slovenski stariši prosijo za slovensko šolo, jim jo država noče dati, tam pa pridejo laški zapeljivci in obupanim slovenskim starišem ponujajo svojo popolnoma laško šolo, vsiljujejo jim pomoč v denarju in blagu. Tako pri vseh najbolj občutnih delih naganjajo ubogega istrskega kmetiča in delavca pod raznimi pretvezami, da se jim slednjič uda. In v takem kraju smo mi Slovenci v nekaj desetletjih popolnoma izgubljeni. Kajti laške šole nam ne vzgoje drugega kakor fakinažo, otroke, ki so skozi in skozi popolnoma pokvarjeni, otroke, kakršne vidimo in srečavamo dan za dnem po umazanih tržaških ulicah, otroke, ki se ne brigajo ne za Boga, ne za svoje stariše, pač pa jim blodi po glavi samo lumparija. Take otroke nam vzgaja laška iredentovska šola in nje učitelji, zato moramo voditi boj proti taki šoli, proti vsakemu takemu društvu, ki podpira in zida te šole.

Bogu bomo dajali odgovor za to, kar nam je dal po svoji dobroti roki. On nam je dal naš slovenski jezik; in to slovensko govorico moramo sveto čuvati in braniti proti vsakemu so-

vražniku. Zato je tudi nam od Boga naložena dolžnost, da skrbimo, da naš otrok ostane vnet, navdušen Slovenec ali navdušena Slovenka.

V borbi proti tako močnim sovražnikom, kakor so Nemci in Italijani, pa se moremo uspešno bojevati le, ako smo tesno združeni. Ne vsak sam zese, ampak vsi skupno moramo postaviti našim nasprotnikom nasproti močan jez, da nam naval sovražnikov ne pokonča naše lepe domovine, da nam ne ugrabi naših slovenskih otrok. To je naš veliki namen, in da ta cilj dosežemo, ustanovili smo dne 11. maja društvo »Slovenska Straža«.

To društvo naj združi vse Slovence in Slovenke, društvo naj vzbuja v njih slovensko zavest, zavest, da moramo ljubiti svoj slovenski materni jezik, in zaobljubiti se, da ostanemo mi in otroci naših staršev vedno zavedni, odločni Slovenci, ki tudi darujejo in žrtvujejo za to, da ostanemo naši krvni bratje, ki so v vednem boju z Nemci in Italijani, da ostanemo ti in njih otroci vedno zvesti veri in jeziku slovenskemu. Te Slovence, ki z Nemci tudi v istih vaseh, trgih in mestih stanujejo, kateri mejijo na nemško in italijansko mejo, imenujemo obmejne Slovence. Te Slovence moramo podpirati z denarnimi sredstvi, moramo jih vzgojiti po šolah v navdušene Slovence, moramo jih izobraziti v odločne slovenske krščanske može in žene potom izobraževalnih društev, dajati jim dobre knjige, da se po njih navdušijo za dobro in pošteno slovensko krščansko stvar!

Vse to oskrbeti je prevzelo društvo »Slovenska Straža«. Težka je izvršite te naloge, toda naše zavedno slovensko ljudstvo nam boče pri tem pomagalo; saj bo vsakdo nesel s svojim darom pomoč svojemu krvnemu, rodnemu bra-

tu, svoji rodni sestri; krščanska ljubezen prevevaja srce in dušo pri vsakem majhnem daru, ki ga zaveden Slovencec, zvesta Slovenka prinese »Slovenski Straži« na oltar, da bo tem hrabrejše branila slovensko zemljo, slovenske pravice!

Po svojih podružnicah bo nabirala »Slovenska Straža« marljive delavce in delavke, pridne buče, ki bodo donale dan za dnem podpore za naše obmejne brate Slovence.

Dne 10. julija bo velik praznik za »Slovensko Stražo«. Obmejni Slovenci se radujejo tega praznika, ker upajo, da jim ta dan prinese veliko podpore od bratov Slovencev v sredi slovenske domovine. Zbirali bomo člane in članice za podružnice »Slovenske Straže«, nabirali prispevke v denarju in knjigah, pa tudi drugih darov se ne bomo branili.

Vse, kar čuti slovensko, bo ta dan pristopilo k podružnicam »Slovenske Straže«. Fantje in dekleta, možje in žene, pa tudi otroci ta dan vsak pripravi se, da pristopi kot redni član k podružnici v domači fari ali pa drugod. Za celo leto plačaš kot redni član samo eno krono, kot podporni član pa komaj 50 vinarjev.

Vsak fant, vsako dekle, vsaka žena, vsak mož:

Dvigni se povsod, povsod
hiti bratom na pomoč! . . .
Vsak junaka se pokaži
v delu pri »Slovenski Straži«!

Solunska brata.

Pozdravljena solunska brata,
Ciril naš sveti in Metod,
ki kažeta v tej temni noči
Slovanom vernim — pravo pot!

Kako plamtela sta, gorela
solunska brata za Boga,
da mučne dvome bi pregnala,
pregnala temo iz srca.
V jeziku našem sta učila
resnice, ki jih je učil
in čednosti, ki jih gojil
je On, ki nas je vse odrešil,
da vsi bi bili člani cerkve prave,
da bi napočil dan miru in sprave.

Resnica trdna je kot skala
in v jedni cerkvi le živi,
ne bo je vihra omajala,
naj danes še tako besni.
Življenje naše veden boj je,
pravilo staro se glasi,
očistijo se pojmi v boju,
utrdijo se v njem moči,
a mir sladkejša je beseda
saj mir teženje je srca
in srce venča le ljubezen
ki nas pripelje do neba.

Pozdravljena solunska brata,
Ciril naš sveti in Metod,
ki kažeta v tej temni noči
Slovanom vernim — pravo pot!
Fr. Pavšič.

Političen pregled

POLOŽAJ.

Politični voz je že čisto pod potjo. Bienenrthu se kar noče posrečiti, da bi jo zavozil zopet na pravi tir. Teden za tednom mineva, a vlada stoji še vedno pred istimi težkočami, kvečjemu če se pojavi še kaka nova. Predvsem delajo Bienenrthu siv las tri stvari: kako pomagati slabim državnim in deželnim financam na noge, kako potolažiti Poljake, ki zahtevajo že davno obljubljene kanale v Galiciji, in kako spraviti laško pravno fakulteto pod streho. Kar tiče prvo težavo, ni prav nobene stranke v državnem zboru, ki bi hotela vladi pomagati. Vladna večina je prelena in se boji svojih volivcev, s strankami v opoziciji pa postopa vlada tako, da ne morejo imeti posebnega veselja, da bi ji pomagale, da se vzdrži s tem, da ji dovoli nove davke. Vprašanje kanalskih zgradb v Galiciji je rodilo oster spor med vlado in poljskim klubom, ki se dosedaj ni še prav nič ublažil, če ne še poostril. Poljaki namreč še vedno zahtevajo, naj se takoj gradi kanal, ki bi vezal Ōdro in Donavo, in poslanec Hollischer je v Poljskem Kolu že predlagal, naj bi Poljaki izstopili iz vladne večine. Predlog je mnogo poslancev odobravalo, vendar pa klub o njem še ni sklepal.

Najbolj je pa obležalo vladi v železnicu laško vseučiliško vprašanje. Stvar kar noče naprej, dasi Bienenrth roti, prosi, grozi na vse strani. Največ je seveda kriv sam, ker nastopa proti Jugoslovanom, kot bi ne imeli nobenega pomena, ter nikakor noče priznati velike važnosti, ki jo imajo Slovenci in Hrvati za državo. Na zahteve jugoslovanskega vseučiliškega kluba glede visokih šol je kar kratko odgovoril, da se vlada glede tega vprašanja z Jugoslovani sploh ne dogovarja, dokler ji zbornica ne dovoli laške pravne fakultete. Edin mogoč odgovor na to vladno izjavo od strani Jugoslovanov je bil odločen boj proti laški fakulteti, obstrukcija v proračunskem odseku, kjer je sedaj odločitev položaja. Vlada sedaj roti svoje stranke, naj se je vendar usmilijo in zlomijo obstrukcijo. Vladne stranke so sklenile vladi pomagati, posebno ker jim je vlada namignila, da bi se drugače utegnilo zgoditi, da bo parlament zaključen ali razpuščen. Ničesar se pa vladna večina bolj ne boji, kot novih volitev. Ta strah je pripravil celo soc. demokrate tako daleč, da so začeli grmeti proti obstrukciji. Kot je videti, pozna Bienenrth svoje ljudi prav dobro in ve, kakšno sredstvo spravi zo-

pet življenje v otrple ude njegove ve čine. Slišijo se že glasovi, da je vlada tudi že sama obupala, da bi dobila laško pravno fakulteto od parlamenta, in zato jo namerava ustanoviti baje kar naredbenim potom, češ da gre tukaj le za obnovitev nečesa, kar so Lahji že imeli. — Vprašanje se je še poostrilo, ker so začeli tudi Rusini zahtevati svoje univerzo v Lvovu, in je vsled tega že prišlo na lvovskem vseučilišču do krvavih preteпов med poljskimi in rusinskimi dijaki.

Vlado je pa tudi že pričelo po malem skrbeti, kaj bo, če parlament ne sprejme končne izpremembe poslovnička do Božiča, ko poteče začasna izprememba. Kot se vidi, je tudi tukaj vlada že izgubila upanje, ker se govori, da bo poizkušala doseči, da se začasna izprememba še za eno leto podaljša.

DRŽAVNI ZBOR.

Gospodsk zbornica je sprejela zakon o ženskem nočnem delu po industrijskih podjetjih in več manjših predlogov. Pri drugem branju o proračunu so razni člani gosposke zbornice ostro prijemali vlado radi njene politike, ki nima prav nobenih uspehov, in ker je vlada zamudila vsako priliko, da bi izboljšala nezdrave parlamentarne razmere.

Poslanska zbornica je razpravljala ob prav pičlem zanimanju o poročilu draginjskega odseka, zlasti kako rešiti stanovanjsko vprašanje. — Poslanec Gostinčar je stavil nujni predlog za pomoč onim posestnikom v vrhniškem okraju, ki jim je toča potolkla. Prihodnja seja zbornice bo v petek, 8 t. m.

Odseki.

V proračunskem odseku se sedaj bje boj za laško fakulteto. Vsled vladne izjave glede naših vseučiliških zahtev so sklenili jugoslovanski poslanci skrajni boj proti laški fakulteti. Obstruirajo že skoraj en teden, a so govorili komaj štirje poslanci od opozicije, ki šteje najmanj 12 članov v proračunskem odseku. Gostinčar je govoril 11 ur, dolgo sta vlekla tudi Demšar in češki poslanec Hraskey. Poslanec Hočevar misli govoriti, kot se sliši, 24 ur. Vladne stranke jezi, ker stvar ne gre izpod rok in so sklenile zlomiti obstrukcijo s sejo, ki naj bi trajala več dni skupaj. Vprašanje je če se jim to posreči. V odseku je govoril tudi naučni minister Stürgkh, ki je hotel malo omiliti znano vladno izjavo in malo potolažiti Jugoslovane, a zastonj. Seje so bile včasih prav viharne.

Koliko se sme vlada zanesti na svojo večino, se je pokazalo v odseku za poslovnikovo izpremembo, ki ni bil sklepčen, ker je manjkalo mnogo poslancev večine. Poljaki so vladi tudi na ta način ponagajali, da jih ni bilo k odsekovim seji.

Tudi v finančnem odseku ne gre vladi vse po volji. Najprej so komaj zbornali toliko poslancev skupaj, da je bil sklepčen, potem je pa sklenil, da se

odgodi toliko časa, da poslanci prouče predloge referentov, posebno Steinwenderjev glede davka na dohodnino, tantieme in dividende. Torej nov poraz vlade.

HRVAŠKO.

Prestolni govor v ogrskem državnem zboru ne daje Hrvatov prav nobenih zagotovil. Pravi sicer, da se bodo sporne zadeve rešile po načelih pravice in pravičnosti, seveda tako, da bodo varovane ogrske državne koristi. S tem pa niso dobili Hrvati nobenih zagotovil, da pridejo do svojih pravic. — Koalicija, ki se tako prodaja, ali bolje brezplačno ponuja Khuenu, se baje sedaj namerava združiti v enotno stranko. Khuen jim že predpisuje, kako hoče da se to izvrši, da bi novo stranko popolnoma lahko izrabljal v svoje name-ne. — Poroča se, da postane podban Chavrak hrvaški minister, načelnik naučnega oddelka Amruš postane podban, sledi mu pa mažaron Rorauer. Kako so Hrvati čisto v Khuenovih rokah dokazuje, da je pričela hrvaška vlada priobčevati svoje razglase v nekem neznatnem mažarskem listu, in da je prepovedala igrati hrvaško narodno himno ob sprejemu škofa Krapca.

BOSNA.

Mladi bosenski sabor je že izgubil svojega predsednika. V petek je namreč umrl Alibeg Firdus, ki je bil imenovan od cesarja za predsednika, a se radi bolezni ni mogel udeležiti nobene seje deželnega zbora. — Zakonsko predlogo o kmečki odvezi sta že potrdili obe vladi in je predložena cesarju v predsankcijo. Ko dobi to, jo vlada predloži takoj še v tem zasedanju saboru.

LISTEK

Črna žena.

Zgodovin. povest. — Priredil Javoran.

(Dalje.)

»Vsaj to mi povej, na kak način si zašel tako daleč od doma!« ga je rado vedno vpraševal France. »Samo zaradi mene menda nisi napravil tako dolge poti, saj vendar nisi mogel vedeti, da sem tukaj.«

»Ne. Povsod bi te bil prej iskal kakor tu na meji. Semkaj sem zašel popolnoma po naključju; krošnjar se mora namreč nekoliko ozreti okoli sebe, kje bi napravil boljšo kupčijo.«

»Tega ti pa zopet ne morem prav verjeti; v tem kraju, menim, da s kupčijo ne bo posebnega uspeha . . . Naši ljudje potrebujejo bore malo žebeljev, — no, pa saj sam dobro veš, čemu bi li še pravil.«

»Človek ni nikoli dosti pameten, Bregar; včasih je najboljša kupčija

tam, kjer bi jo najmanj pričakoval; z druge strani si mora pa krošnjar ogle-dati tudi malo sveta.«

France je kmalu izprevidel, da ne bo izvedel resnice, naj si prizadeva kakorkoli, zato je obrnil pogovor drugam in rekel:

»Štefan, nocoj boš prenočil pri meni, kaj ne? Iz srca me namreč veseli, da morem v svoji zapuščenosti zopet enkrat govoriti z rojakom in se z njim pomenkovati o domovini in o domačih ljudeh.«

Možek se je delal, kakor bi bil v veliki zadregi; šele čez dokaj časa je odgovoril:

»France, prav rad bi ostal pri tebi. Tudi mene je razveselilo, ko sem tu v tujini tako nepričakovano naletel na rojaka, prav posebno pa, ker sem našel ravno tebe, Bregar! — Smiliš se mi, in rad bi te malo potolažil, toda danes nikakor ne morem ostati pri tebi. Čaka me važen posel.«

V dolgih nočnih urah, kadar je stal na straži, ga je obšlo tako domotožje, da je mislil, da bo umrl samih bolesi in hrepenenja.

»Ali se ne da malo odložiti? Če me tako hitro zopet zapustiš, mi bo še hujše kakor mi je bilo poprej . . . Tako se obnašaš, kakor bi se me sramoval.«

»V tem se motiš,« je skoro zakričal Štefuljček, »človeka, ki je toliko prestal kot ti, morem le spoštovati in čislati. — Me ne smeš krivično presojati. Saj sem bil vse svoje življenje tak lisjak: vedno preveč vidim, pa premalo slišim; taki ljudje pa delajo vedno kaj posebnega. Danes moram res takoj oditi!«

»Pa pridi zopet jutri ali pojutrišnjem, Štefan; če pa nemara rajši vidiš, te pridem pa jaz iskat v Bjelino.«

»V Bjelini me ne boš našel; — sicer pa, Bregar, boš kmalu kaj slišal o meni.«

»Ali greš domov na Kranjsko?«

»Seveda, kmalu.«

»Boš li doma povedal, da si me našel?«

»Nikomur ne bom črnil besedice o tebi; popolnoma mirno se lahko zanesesh na mojo besedo; ti hočeš tako in tvojo željo dobro umevam.«

»Ah, Štefan, jaz sem nesrečen. Tu v tujini, daleč od ljube domovine, moram samotno preživljati svoje težke dneve. Toliko je sicer rojakov blizu, pa se jih moram ogibati in se jim skrivati, da me ne spoznajo, ker me je sram. V vednem strahu in trepetu sem pa tudi pred Turki, ki neprestano preže, kdaj bi udarili čez mejo. — In zdaj si prišel ti in zopet odhajaš — pa ti ne smem izročiti pozdrava za svoje ljube; — ah, to peče.«

»Bregar, ljubi Bog še vedno čuje nad nami in on ve, zakaj ti je poslal tako težko izkušnjo. — Le obupati ne; bodo že zopet zasijali svetlejši dnevi. Sicer pa sem in ostanem tudi nadalje dober prijatelj tebi in tvoji obitelji na Bregu. — Zalko bom potolažil, kakor bom vedel in znal. Pa tudi tebe ne bom pozabil; nemara pridem v kratkem zopet, te poiščem in ti prinesem kako sporočilo od doma. — Če boš česa potreboval ali če mi boš hotel kaj sporočiti, piši na Petra Grčarja, krčmarja na Bohinjski Beli; v pismo deni drugo pisemce z naslovom: Kropperskemu možku. — Me razumeš, kajne?«

Teh besed možek ni izgovoril s svojim navadnim suhoparnim glasom, ampak tako mehko in pomembno, da so Francetu segle v dno srca.

»Tisočera ti hvala, Štefan! Tako si mi olajšal srce!« se mu je zahvaljeval France in mu obenem stiskal roko v znak prijateljstva in hvaležnosti.

»Bog te obvaruj, France! Iti moram — morda se vidiva jutri ali pojutrišnjem.«

»Te smem mogoče spemiti v mesto?«

»Ni potrebno; sam dobro poznam pot in vrhutega vedno najrajši hodim sam,« mu je odgovoril možek zopet s svojim navadnim glasom.

»Mračni se že in tu na meji ceste nisi nič kaj preveč varne.«

»Hahaha, Bregar, celo življenje me ni bilo strah in se nisem ničesar bal, in vendar sem hodil že po samotnejših in bolj strašnih potih, kakor so tukaj; sicer pa ima možek že pripomoček in moč, da se brani, če je treba . . . Lahko noč, France!«

Pri teh besedah je skočil možek naglih nog skozi vrata, ne meneč se za Bregarjev odzdrav. France je zrl še nekaj časa za njim, kako je nagloma korakal po cesti, a kmalu mu je izginil izpred oči. —

Po zadnjih večjih spopadih s Turki je ostalo nekaj avstrijskih čet — kakor smo že videli — v obmejnih krajih, ne sicer ravno zaradi tega, kakor da bi mogle same uspešno odganjati Turke od meje, marveč glavna naloga jim je bila, da so prežale in naznanile, če se je jel sovražnik bližati meji. Med temi

obmejnimi četami in tudi v oddelku, ki je ravno kar prišel v Bjelino, je bilo precej Kranjcev, na čelu jim Andrej Krajski.

Možek je prišel že v temi v mesto, a njegove bistre oči so kmalu izsledile nekaj kranjskih rojakov, s katerimi se je nekaj časa pogovarjal; potem so ga pa na njegovo prošnjo peljali k Andreju.

Dolgo se je mudil možek pri Andreju Krajskem. Med njima se je razvil živahen pogovor. Možek mu je povedal, zakaj je pravzaprav prišel, mu razložil neznosni položaj kmetov - trpinov pod Hartmanovim bičem, povedal, da med kmeti vre in se snuje punt in ga prosil, naj pride on, naj prežene kruteža in naj sam vzame v posest graščino, katero mu je Hartman po krivici vzela. Andreju so se kmetje smilili, z druge strani ga je pa gnala tudi želja po maščevanju: zato je z veseljem ugodil prošnji. Natanko sta določila načrt in približno že tudi rok za izvršitev. Veselje je sijalo z obraza možku, ko je zrl v oči dobremu gospodu, svojemu bodočemu gospodarju. Mimogrede mu je še priporočil Bregarja, češ, da bo

najbrž vstopil v njegovo četo, in se nato poslovil.

Drugo jutro je šel Bregar v Bjelino, da bi — če mogoče — našel Štefuljčka. Povpraševal je sem in tja in slednjič izvedel, da se je možek pogovarjal zaupljivo z nekaterimi Kranjci in Štajerci in da je bil potem dalj časa pri Andreju Krajskem; zjutraj pa da je navsezgodaj odšel proti Kranjskemu.

Sedaj je bilo pa Bregarju precej jasno, kakšne posle je imel opraviti možek na meji. Saj so vendar že pred letom, ko je bil Bregar še doma, vzdubujali k uporju zoper graščaka. Sedaj je torej postala stvar resna. Ze prav do Bjeline je prišla vest, da se pomladl spoprimeta kmet in gospoda; in ko je sedaj videl, da je prav radi tega prišel možek tako daleč, je umeval, da hočejo blejski kmetje zbrati veliko moč in so zato prosili izurjene bojvnike pomoči.

VII.

Odkar je možek obiskal Bregarja, je ta pohajal s težko glavo okoli hiše in ni nikakor mogel priti do odločnega sklepa. Če bi bila v tem času prišla Ni-

gana, bi ga bila še lahko odvrnila od nameravanega naklepa; zakaj vkljub vsemu drugemu je njegovo srce še vedno bilo za vihravo, nepokojno ciganko. Minila sta dva tedna. — Ker pa žene še v tretjem tednu ni bilo od nikoder, se je mož razjezil. Vzel je slovo od jokojoče Dombruše in ji marsikaj naročil za ženo, kadar se vrne; nato je odšel proti Bjelini, se trenutno ustavil pri nekaterih hišah in še isto popoldne je bil že zaprišežen vojak pri obmejnih četah. — Na njegovo lastno prošnjo so ga uvrstili v četo v Kostajnici. Kostajnica je bilo pravo umazano gnezdo ob Uni, več dni oddaljeno od Bjeline.

France se je kmalu privadil svojih novi službi. Podnevi je komaj našel časa za premišljevanje o svojem nesrečnem življenju. V dolgih nočnih urah pa, kadar je stal na straži, so se podile po njegovi glavi težke in žalostne misli kakor mrzla megla in večkrat ga je obšla taka otožnost in domotožje, da je mislil, da bo umrl od samih bolesi in hrepenenja. Tako so minili trije meseci in pratika je že kazala konec februarja 1478. O Nigani Bregar ni nič slišal. (Dalje.)

RAZGLAD PO DOMOVINI

S. K. S. Z. Letošnja skupščina »Slovenske krščanskosocialne zveze« se vrši dne 21. t. m. v Ljubljani. Naj bi društva poslala na to skupščino svoje odposlance. Ne gre se letos za kak manifestacijski sestanek, marveč za sestanek, na katerem se treba resno posvetovati in pogovoriti o važnih zadevah, tičočih se naših društev. Pogovoriti se bo treba tudi o tesnejši organizaciji, h kateri naj so pritegnena vsa društva in pa okrožja, oziroma dekanjski odbori. Na sestanku se predloži udeležencem podroben načrt te organizacije. — Na sestanku se bo razpravljalo o mladinski organizaciji, o obrambnem delu v naših društvih, o društvenih domovih, o učnih pripomočkih naših društev in ženski izobrazbi.

Ljubljanski somišljeniki in somišljenice, udeležite se vsi proslave 10. julija, ki jo v proslavo svetih solunskih bratov sv. Cirila in Metoda prireja »Slovenska krščanskosocialna zveza«. Točno ob 8. uri zjutraj bo prihodnjo nedeljo, 10. julija, sveta maša s primernim cerkvenim govorom v stolnici. Pri sveti maši poje slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«. Po sveti maši vsi v veliko dvorano »Uniona«, kjer za mesto Ljubljano ustanovimo moško in žensko podružnico »Slovenske Straže«. Glavni govor bo imel odličen zastopnik obmejnih Slovencev. Peto bo slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«. To bo svečani narodni praznik, katerega

se udeležimo vsi. Agitirajmo za najboljše udeležbo med svojimi prijatelji in znanci! Člani in članice vseh naših društev v Ljubljani, izobraževalnih in cerkvenih organizacij, prihitite vsi, vse! Tudi naši vrli okoličani iz Št. Vida, Ježice, Črnuč, Tomačevega, Rudnika itd., kjer v nedeljo še ne ustanove podružnice »Slovenske Straže«, prihitite stari in mladi v nedeljo v Ljubljano, da se z nami združeni navdušujete za sveto stvar!

Liberalno komedijo s Ciril-Metodovo družbo smo videli v Ljubljani v nedeljo dne 3. t. m. Takega bobnanja, kakor za to veselico, niti ob volitvah ne pomnimo. Na vsak kol v mestu so prilepili svoja vabila. Veselica je obstajala v veliki pijači na čast sv. slovanskima apostoloma. Po mestu pa so se vozili na lestvenih vozovih »navdušeni« častilci Cirila in Metoda kazat Ljubljančanom. No, Ljubljančani so se temu špasu smejali in zatrjevali, da je bil ta spreved v nadomestilo, ker je o pustu odpadel nameravani korso. Uboga brata sv. Ciril in Metod, če bi jih častili le liberalci.

Pravo praznovanje slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda obhajajo naša krščanskosocialna izobraževalna društva dne 5. in 10. t. m. To praznovanje pa se vrši v zvezi s službo božjo. Ta razlika je pri praznovanju, mi jih častimo v cerkvi, liberalci pa v gostil-

nah in na plesiščih. Kdo ima bolj prav?

Ustanovno zborovanje zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem se je vršilo v Ljubljani dne 30. junija v deželnem dvorcu. Zborovanje je otvoril gospod deželni glavar pl. Šuklje. Predsednikom zavoda je bil izvoljen gospod podpredsednik obrtne in trgovske zbornice g. Ivan Kregar, podpredsednikom g. dr. Windischer, blagajnikom g. Franc Pust, pregledovalcem računov g. Šolar iz Kroke in g. Ciglar iz Novega mesta.

Ljudsko šolstvo. Stalno so nastavljeni: Jerica Žebre v Skaručini, Vera Tancig v Izlahah, Ljudmila Abram v Križu pri Turnu, Leopoldina Kogej na Vojskem, Katarina Kobal - Valenčič v Grahovem, Valentin Clemente v Nevljah, Ljudevit Mikulič v Črnomlju, J. Polak za nadučitelja in Marija Polak za učiteljico v Št. Vidu pri Zatičini, Viljem Tschinkel, Janez Stalzer in V. Porubsky v Kočevju, Vincenc Brus v Martenji vasi, Janez Gabrovšek za nadučitelja v Spodnjo Idrijo. Učno mesto na Koroški Beli se še enkrat razpiše za moške učne moči. Vpokojena sta nadučitelj Simon Punčuh v Šmarju pri Ljubljani in Florijan Rozman v Krškem. Kotnikovo ustanovo se predlaga tehniku Viktor Bebler. Četrta mestna deška ljudska šola v Ljubljani se ustanovi ob Dunajski cesti. Anton Germek se prestavi iz Komende v Krašnjo.

Denarne nagrade iz premoženja bivšega vrtnarskega društva dobe Jož. Perz, Makz Bajc in Jožef Gorišek, iz ustanove Fr. Metelka Andrej Škulj, Jan. Kocjančič, Leopold Punčuh, Jož. Ažman, Mart. Matko in Fr. Štular. — Dalje sta imenovani: Ana Bantan za Belo cerkev, Marija Tomc za Ribnico, Jož. Perz za Lienfeld in pl. Födransperg v Dol. — V Palčah se zgradi nova šola, na Dobrovi četrti provizorični razred. — Začasno je upokojen nadučitelj Janez Poznik.

Glasoviti vlomilec Pogačar prijet. V Zagorju ob Savi je bil dne 28. junija prijet glasoviti vlomilec Pogačar. Dne 22. junija je bilo ukradenih gospodu župniku 150 kron in en ključ od železne blagajne. Isti dan je neki tujec ponujal zlatnino tamošnjemu urarju. Ker je bila Pogačarjeva slika v nekem dunajskem listu, so spoznali v sumljivem tujcu vlomilca. Ko se 28. junija zopet prikaže v Zagorju, opozore občinskega redarja, da je ta tujec tisti, ki je kradel v župnišču. Stražnik hiti za njim in ga dohiti na župniškem dvorišču. Stražnik ga pozove, naj gre z njim v občinsko pisarno, kar ga tudi uboga. Odtod ga pelje na orožniško postajo, a prav tik pred vrati se iztrga in zbeži. Stražnik hiti seveda za njim. Vjeli so ga rudniški kovači za gradom v grmovju. Ko so ga orožniki aretirali, niso našli pri njem drugega kakor dve prazni denarnici, katerih ena je bila župnikova. Do večernega vlaka je bil zaprt v občinskem zaporu v Zagorju, zvečer pa so ga vklenjenega odpeljali v Litijo v zapor okrajnega sodišča in od tam v Ljubljano, iz Ljubljane pa v Celovec, kjer je ušel iz zaporov. V Celovcu, pravi, da gre rad, ker je tam boljša »košta«, kakor v Ljubljani. Tako je ta nevarni in drzni vlomilec zopet na varnem in pride pred celovško porotno sodišče, kjer se mu gotovo ni nadejati nič dobrega.

Deželni obrtni svet. Dne 29. junija se je vršil v Ljubljani shod glede ustanovitve deželnega obrtnega sveta. Deželni obrtni svet bode za deželo velikega pomena, saj danes nimajo obrtniki nikakega pravega zastopstva. Ta svet bi urejeval vsa vprašanja, tičoča se obrtnega stanu.

Vrnitev naših mornarjev s Kitajskega. Dne 23. junija so se v Pulj vrnili avstro-ogrski vojaki, ki so bili še od zadnjega boksarskega ustanka porazdeljeni na Kitajskem kot varnostne posadke na posameznih konzulatih.

Novo planinske kočje. Na Kofcah pod Košuto je zgradil gospod Primožič, posestnik in gostilničar s Pristave, novo kočjo, ki bo z vsem potrebnim življenjem za izletnike preskrbljena. Drugo kočjo grade na Pungartu tudi pod Košuto. Na Kamniški planini je odstopil svojo kočjo gospod notar Schmidinger slovenskemu planinskemu društvu.

Izpremema v katoliškem časopisu. Tržaško katoliško tiskovno društvo se je domenilo z goriškim, da bo od 1. julija dalje nehala tržaška »Zarja«

izhajati, namesto nje pa dobe dosedanji naročniki tega lista »Novi čas« s prilogo »Naš kmečki dom« in »Društvenik«. Ta združitev je prvi korak k združitvi obeh krščanskosocialnih zvez. Tako bo katoliško slovensko časopisje med primorskimi Slovenci postalo trdnješe in enotnejše.

➤ CENJENIM »DOMOLJUBOVIM« NAROČNIKOMI

S to številko smo ustavili, kot smo že parkrat napovedali, nadaljnje doposiljanje lista vsem, ki še doslej niso storili svoje dolžnosti kot naročniki, akoravno smo jih že pred enim mesecem opomnili po priloženi položnici. Kakor hitro pa dopošljejo naročnino za pretečeno in prihodnje polletje, jim bomo doposlali vse zastale številke.

S. K. S. Z. v Ljubljani še ni prejela od nekaterih izobraževalnih društev vprašalnih pol. Vnovič se opozarjajo ona društva, katera še niso storila svoje dolžnosti, da jo store in vprašalne pole takoj izpolnjene odpošljejo.

Član zveze Orlov g. Podlesnik je imel v akademickem društvu »Doma-goj« v Zagrebu predavanje o slovenskem mladinskem gibanju, ker se žele Hrvatje seznaniti zlasti z našo organizacijo Orlov.

Gostilniške koncesije. Upravno sodišče je razsodilo, da postane gostilniška koncesija neveljavna, ako se šest mesecev po podelitvi ne izvršuje.

Prvo poučno potovanje. C. kr. kmetijsko ministrstvo je podelilo vinarskemu nadzorniku g. B. Skalickemu meseca avgusta tritedenski dopust in prispevek k potnim stroškom, da prouči vinarske razmere v Istri, Bosni-Hercegovini, Dalmaciji in Hrvatsko-Slavoniji.

Imenovanja pri južni železnici. Višjim nadzornikom je imenovan g. Andr. Žbonta, dosedaj nadzornik in postajenačelnik v Trstu; revidentom sta imenovana gg. Martin Matičič in Marcelo Zilloto, pristava v Trstu; pristavom sta imenovana gg. Oskar Žilič, asistent v Št. Petru, in Ferdinand Vidmar, asistent v Ljubljani; asistentom so imenovani gg. Štefan Vrdoljak, aspirant v Opatiji-Matulje, Ivan Zaprežnik, aspirant v Divači, Srečko Kodrič, aspirant v Tržiču.

Novomašniki iz frančiškanskega reda. P. Albin Poljanec bo imel novo sveto mašo v Ljubljani pri oo. frančiškanih 17. julija. — P. Janez Žuriga v Toplicah 31. julija. — P. Ciril Bračko na Štajerskem na Timskem poleg Zibike 24. julija.

Bodoči duhovniki in misijonarji, t. j. pridni dečki od 12. do 16. leta se sprejemajo v pripravljano šolo za duhovnike in misijonarje v Wolhusen, kanton Luzern, Švica.

Nova podružnica »Slomškove zveze« se je ustanovila v Kamniku dne 26. junija.

Peto izvestje knezoškofjske privatne gimnazije v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano o šolskem

letu 1909/10 poroča, da je bilo nastavljenih za obvezne predmete razun ravnatelj dr. Jan. Gnidovca še 7 profesorjev in en namestni gimnazijski učitelj. Gimnazija ima pravico javnosti za vseh pet razredov. Koncem šolskega leta je bilo 210 učencev (I. 45, II. 51, III. 41, IV. 37, V. 36), vsi Slovenci in katoličani. Za vstop v naslednji višji razred je bilo odlično sposobnih 59 (I. 12, II. 18, III. 5, IV. 11, V. 13), sposobnih 132 (I. 26, II. 26, III. 34, IV. 23, V. 23), vobčesposobnih 5 (I. 1, II. 2, IV. 2), nesposobnih 12 (I. 6, II. 3, III. 2, IV. 1). Ponavljalni izpit je bil dovoljen dvema učencema II. razreda. — Telovadbo je obiskovalo 196 učencev (I. 45, II. 47, III. 38, IV. 33, V. 33), petje (učitelj g. Vojteh Hybášek) 170 učencev v dveh oddelkih, slovensko stenografijo pa vseh 36 učencev V. razreda. Študentov je bilo 17 (I. 2, II. 4, III. 2, IV. 4, V. 5), ki so prejeli skupaj 3350 K 14 h. Izvestje ima na prvem mestu od prof. Ant. Koritnika sestavljeni »Slovarček k 4., 6., 16. in 18. spevu Iliade«.

Osmi avstrijski vinarski kongres se vrši od 5. do 10. septembra t. l. na Dunaju. S tem kongresom so združena ne le razna važna, avstrijsko vinarstvo zadevajoča strokovna posvetovanja in zborovanja, ampak tudi gotovo jako poučna mednarodna razstava vinarskih in kletarskih strojev, potrebščin in znanstvenih pripomočkov. Ob enem so s kongresom združeni razni izleti v velike dunajske kleti itd. Tega kongresa se lahko udeleži vsak zainteresent, ako se poprej zglaš pri avstrijskem državnem vinarskem društvu, oziroma pri njegovem poslovodstvu v Kremsu. Kongresnim referentom za vinarske zadeve v vojvodini Kranjski je bil izvoljen c. kr. vinarski nadzornik B. Skalický v Novem mestu, ki daje prostovoljno tudi tozadevna pojasnila. Ker se v tem času vrši na Dunaju tudi še mednarodna lovska razstava, je pričakovati tem večje udeležbe, ker si interesi lahko obe razstavi hkrati ogledajo. Kakor znano, daje južna železnica povodom lovske razstave izletnikom na Dunaj znaten popust pri vožnji. Zeleti je, da je Kranjska na kongresu častno zastopana, da dokaže, da se zanima za važne vinarske zadeve. Pokažimo, da Kranjci nismo zaspacil Komur je mogoče, naj se toraj 5. septembra poda na cesarski Dunaj.

Zahvala. Dne 23. maja t. l. uničil, oziroma poškodoval je požar naša poslopja, katera smo imeli zavarovana pri »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani«.

Škoda cenila se je takoj po odposlancu omenjene zavarovalnice in tudi v našo popolno zadovoljnost takoj izplačala, vsled česar si štejemo v dolžnost ta edini domači sloven-

*ski zavod vsakemu, ki ima kaj za-
varovati, kar najtopleje priporočati.*

Prem, dne 26. junija 1910. 1920

Jozefa Volenik, Janez Selez,

Ivan Dovgan

Josip Grahor, varuh Jan. Gašperšiča

Miha Dovgan, Anton Barbo,

priča.

priča.

NAŠ KNEZOŠKOF NA ČELU »SLOVENSKI STRAŽI«.

Prezvzišeni knezoškof Anton Bonaventura Jeglič je pristopil k »Slovenski Straži« kot ustanovnik z ustanovnico 200 K. Obenem je Prezvzišeni namen »Slovenske Straže« dvigniti slovensko ljudstvo na temelju katoliške vere, krščanske pravosti in poštenosti ter gospodarske okrepitev zlasti kmečkih ter delavskih slojev visoko povall in izrazil veselo upanje, da bode katoliškomisleči del našega ljudstva, na čelu mu katoliško izobraženstvo, duhovsko in posvetno, akademiki, Orli, člani Marijinih družb, naša vrla, za vse dobro navdušena dekleta, možje in matere, člani izobraževalnih društev, v »Slovenski Straži« vztrajno in vneto vsak čas delovali za dušni in gmetni napredek slovenskega naroda.

Notranjske novice

n Idrijske novice. Nezgoda. V zbiralnici za rudo je dne 21. junija ključavničar France Kariž tako bruhal kri iz sebe, da je omedlel in so ga morali z vozom peljati domu. — Procesija na praznik sv. Ahacija, patrona idrijskega rudnika, je bila letos izredno lepa in se je ljudstvo mnogoštevilno udeležilo. Zvečer so zažigali na idrijskem veselšču »Zemlja« prekrasni umetelni ogenj ob mnogobrojni udeležbi ljudstva. — Samoumor je poskusil izvršiti umirovljeni rudar Janez Otrin. Govori se, da je nabil dve prazni vojaški patroni s smodnikom, vtaknil v njo vžigalno vrstico, se vlegel na posteljo ter zažgal. Učinek k sreči ni bil tak, kakor je domneval Otrin. Pretrgalo mu je sicer željusti, izruvalo nekaj zob in ga temeljito ožgalo po ustih in grlu. Vrhutega mu je deloma zgorela tudi obleka spredaj. Ljudje so prihiteli na pomoč, rešili Otrina iz groznega položaja in zdravnik je odredil, da se prepelje v ljubljansko bolnišnico, kjer se sedaj pokori za svojo neumnost. Če bo ozdravel, bo ostal pohabljen do smrti. Take reči uganjajo v Idriji socialni demokratje in šnopsarji za »špaša! — Zadnji »Napreje«, znano gadje glasilo idrijskih socialnih demokratov, strupeno napada veleč. g. dekana Mihaela Arko, ker je odstopil od priprav-

ljavnega odbora za ljudsko kuhinjo v Idriji. Ta odsek je nameraval z ljudsko kuhinjo priti po ovinkih do čitalnice in popolnoma pravilen je bil korak, ki ga je storil veleč. g. dekan. Ljudske kuhinje v Idriji ni treba. Domači dijaki imajo pri stariših hrano in tuji ondi, kjer so na stanovanju. Zidarji pa si kuhajo splošno sami svojo polento. Za druge goste pa je v Idriji dosti gostiln na razpolago! Torej ne moremo nikakor umeti, da bi morali idrijski občinarji nekaterim osebam na ljubo plačevati doklade v nepotrebne namene. Gotovo boli profesorja dr. Lončarja in druge izpodleteli lov na klerikalce, zato »Napreje« izpušča tako strupene puščice, ki pa prav nič ne učinkujejo. Ste razumeli? — Slovenec nima sreče«. Te krilate besede veljajo tudi o idrijskem občinskem odboru. Naši mestni očetje so si bili v svesti, da je pravica na njihovi strani in da smejo za napredno gospodo čitalnico zidati na občinske stroške. A upravno sodišče žalibog ne pozna plemenitih (?) namenov naših poglavarjev in je njihovo pritožbo zavrnilo. Do zadnjega so mislili, da jim bo šlo tako gladko na Dunaju, kakor jim gre drugod. Naročili so bili že godbo ter pripravili umetelni ogenj za primerno slavlje dobljene pravde na Dunaju. A zdaj pa ta smola! Mirni so bili na kresni večer, tako mirni, da že dolgo ne tako. Radovedni smo, kakšne obraze bodo imeli takrat, ko bo treba povrniti v občinsko blagajno onih 8000 kronic, ki so jih brez dovoljenja izdali za prezidavo čitalnice. — Uršulinke v Idriji so pred sklepom šolskega leta naredile razstavo del, ki so jih gojenke ondotnega zavoda napravile tekom leta. Redovnice so vodile: otroški vrtec, poduk za osmo šolsko leto in gospodinjsko šolo. Vsak nepristranski ocenjevalec mora priznati, da so vestne uršulinke veliko uspehov dosegle in to še pri tolikem pomanjkanju prostorov. Naši naprednjaki in za njimi caplajoči demokrati bodo pa vseeno zabavljali zoper samostansko vzgojo, čeprav sami radi pošiljajo svoje otroke v zavod. Sam Bog jih razumi! — Občinska seja v soboto 25. junija ni bila sklepna in ko se je v nedeljo 26. junija ob 10. uri vnovič vršila, niso možje z izčrpanjem dnevnega reda prišli do konca. Kregali so se med seboj, padale so tudi razne olupševalne psovke. Ali so soc. demokrati šele sedaj izprevideli, kako jih je rdeče pobarvani liberallec Kristan z Julčutom vred toliko časa vlekel za nos? Kdo bo plačal zanj in za derehtarja Štravsca, ako se jih ne usmilij konsumno društvo? Prijateljstvo z liberalci je silno drago in mnogo stane. Ko bodo volitve, bodo pa zopet skupaj šli v boj zoper klerikalnega zmaja; korupcije na vseh koncih in krajih pa ne vidijo in ne čutijo. Kratkovidneži! — Zasluzeno brcno je dobil Julče v tožbi zoper gosp. kaplana Zevnika. Julče kot načelnik Sokola je zvedel od sokolskega naraščaja, da je bil gosp. kaplan v šoli hud

nad učenca, ki je prinesel v šolo sokolski znak, čeprav učenec vé, da so vsi znaki v šoli prepovedani. Sokolski naraščaj pri nas ni na najboljšem glasu, zato je katehet učencu rekel, da ne zahaja v pravo družbo in vprašal, kdo iz razreda še hodi tja telovadit. Te je zapisal, imenovanemu učencu pa je dal prej zahtevani znak nazaj. Julče je tožil, češ, da je društvo Sokol razžaljeno. Verjel je otrokom, ki so po splošni sodbi vzgojiteljev nezanesljive priče. Vkljub temu, da so si otroci očitno nasprotovali in dva izjavila, da je gosp. kaplan govoril samo o naraščaju sokolskem, je bil g. kaplan obsojen na 20 K. Gosp. kaplan se je pritožil na deželno sodišče po zastopniku dr. Peganu, Sokola je zastopal dr. Novak. Dr. Pegan je predlagal, naj se vrši razprava še enkrat in zaslišijo kaplanove priče. Toda sodišče je smatralo to za nepotrebno in videlo, da izjave sokolskega naraščaja niso nič dokazale. Oprostilo je gosp. kaplana, Sokolu pa naložilo povrnitev vseh sodnih stroškov in stroškov za oba odvetnika.

n Vrhnjske novice. Dne 26. junija je imela naša posojilnica in hranilnica v Društvenem domu svoj redni občni zbor za deveto upravno leto. Ker je dosedanji načelnik preč. g. dekan Gantar odklonil načelniško mesto, je bil voljen načelnikom raifeiznovke kaplan Vorko, na kar se je izreklo odstopivšemu gospodu načelniku prisrčno zahvalo za požrtvovalno delo, ki ga je skozi devet let vršil kot načelnik posojilnice in hranilnice na Vrhniki. Da se zmanjšajo upravni stroški in se torej lahko več porabi za ljudske koristi, je sklenil novi odbor, da se od 15. julija dalje ne bo več uradovalo vsak dopoldan v tednu, kakor je bilo zdaj nekaj časa sem v navadi, temveč le v nedeljo, ponedeljek in četrtek od 8. do 12. ure dopoldne. Poleg tega pa tudi prvi in zadnji dan vsakega meseca dopoldne ter vsak vrhnjski semanji dan dopoldne in popoldne. Naj se blagovolijo stranke od 15. julija dalje na to ozirati. Strankam bodo ti uradni dnovi zadostovali, a prihranila se bo na ta način marsikatera kronica, ki se bo porabila v kmečke koristi. Sploh opozarjamo svoje pristaše, naj se tudi za naprej zvesto oklepajo raifeiznovke, ki je pred devetimi leti pričela reševati vrhnjsko ljudstvo iz oderuških krempljev. V podporo boče biti ta posojilnica našemu ljudstvu tudi še za naprej. Če nočemo, da prej ali slej ne zavlada na Vrhniki zopet liberalizem, podpirajmo raifajznovko, ki je denarni zavod pristašev Slovenske Ljudske Stranke na Vrhniki in v njeni okolici. Opozarjamo zlasti na eno ugodnost, katere so se do sedaj stranke pri naši posojilnici premalo posluževale, in ta ugodnost tiči v tem, da dolžnik svoj dolg lahko amortizira, to se pravi, v nekaj letih v malih svoticali vsega nazaj poplača. Boljših ugodnosti tudi v drugih ozirih ne nudi nobena posojilnica ne na Vrhniki, ne v okolici, zlasti če se pomisli, da raifajznovka

lahko vsako leto ljudem daje podpore, kar ni vsem posojilnicam in hranilnicam mogoče vsled njihovih pravil. — Kdor bi agitiral proti raifajzovki, ga ne bomo imeli le za nasprotnika naše posojilnice, marveč za nasprotnika naše stranke, ker raifajzovka je strankin denarni zavod, s katerim stranka stoji in pade. — Utonil je v Ljubljani dne 28. junija proti večeru kolarski vajenec Anton Filipič, doma iz Podlpe. Pri kopanju je zašel na globoko mesto in ker ni znal plavati, je izginil pod vodo, od koder so ga potegnili naslednji dan. — Vojak a-beguna je spravil trojiški cerkvenik Jerbic nazaj k njegovemu polku. Ko je imenovan cerkvenik dan pred sv. Petrom in Pavlom zvonil večernico pri Sv. Trojici, pride k njemu nek tujec v vojaški bluzi z vojaško kapo skrito pod obleko. Ker je mož takoj spoznal v tujcu vojaka beguna, mu je pričel prigovarjati, naj se vrne v Ljubljano k 27. pešpolku, odkoder je bil vhitel. Prijazne besede niso bile zastoj. Ko se je vojak pokrepčal, sta šla na orožniško postajo, kjer se je sam javil kot dezertar, nakar so ga odvedli v Ljubljano. Fant je doma iz Gor. Štajerskega. — Prihodnjo nedeljo, dne 10. julija, se uprizori v Društvenem domu po končani popoldanski službi božji »Tihotapec«, po končani predstavi v dvorani se nadaljuje prosta zabava na vrtu. Iskreno povabljeni vsi prijatelji našega gibanja!

n 10. julij v Cerknici. Nedelja, 10. julija bo narodni praznik krščanskega ljudstva tudi v cerkniškem okraju. — Ob 10. uri se službe božje v Cerknici v čast sv. Cirilu in Metodu udeležijo društva, na čelu jim Orli v kroju in z zastavo. — Potem se vrši ustanovitev podružnice »Slovenske Straže«. — Po popoldanski službi božji bo v »Dvorani« predstava s prav lepim sporedom in z igro »Slovanska apostola«. — Na Rakeku bo tudi ob 10. uri služba božja, ki se je udeležijo domači Orli, predstava pa zvečer. — Vabimo vse somišljenike: 1. da v nedeljo, 10. julija razobesijo slovenske zastave. 2. da se v obilnem številu udeležijo ustanovitve »Slovenske Straže« in popoldanske predstave! — Liberalci baje nameravajo nalašč ravno isto nedeljo napraviti ples v gostilni pri Strgulcu. Upamo, da noben pristaš S. L. S. ne bo onečastil 10. julij s tem, da bi se tedaj udeležil liberalne plesne veselice. — Pripravljavni odbor S. L. S. za proslavo 10. julija v Cerknici.

n Proslava sv. Cirila in Metoda v Vipavi! Dne 10. julija t. l. priredi odsek Bogomila s sodelovanjem Orla veliko veselico z bogatim sporedom v vipavski telovadnici. Naj bi klic najmlajšega dela, Bogomile, v naši organizaciji našel odmev pri vseh naših somišljenikih! Društva, ki ta dan ne prirede nobene slavnosti, dobrodošla! Vsi na krov! — Spored: 1. Slovenski Straži, pesem. 2. Sv. Ciril in Metod, pesem. 3. Rabeljsko jezero, deklamacija. 4. Sv. Ciril in Metod, govor. 5. Cvetina Bro-

grajska, igra v 7. dejanjih. — Začetek točno ob 4. popoldne. Vstopnina: sedež 1 K, stojišče 40 vin. — Igra je še v rokopisu in se še ni igrala. Zlasti bodo tudi obleke krasne, katere smo dobili na posodo od doželnega gledišča. Pridite! K obilni udeležbi vabi odbor.

n Borovnica. Blagoslovljene zastave katol. slov. izobraževalnega društva. V nedeljo, dne 10. t. m., se bo pri nas z vso slovesnostjo blagoslovila društvena zastava, ki ima na eni strani sliko naših apostolov sv. Cirila in Metoda, na drugi pa Orla. V soboto popoldne se pripeljejo prevzvišeni gospod knezoškof, ki bodo v nedeljo ob dveh v cerkvi zastavo slovesno blagoslovili. Potem odkorakamo v spredu z zastavo v Društveni dom, kjer se bo vršila prireditev v čast Presvetlemu.

n Iz št. Vida pri Vipavi. Dne 10. julija bo v telovadnici šentvidskega Orla ustanovitev podružnice »Slov. Straže« ter zanimivo skioptično predavanje. — Narodno zavedni šentvidci, vsi v nedeljo v telovadnico! Pristopite k »Slovenski Straži«!

n Z Blok. V nedeljo, 10. julija, ob priliki ustanovitve »Slovenske Straže«, priredi »Katol. slov. izobraževalno društvo« veselico s petjem. Sodeloval bo pevski zbor od Sv. Trojice. Spored: 1. »Lepa naša domovina«, pesem. 2. »Svatojškova oporoka«, deklamacija. 3. Himna v čast sv. Cirilu in Metodu, pesem. 4. Govor o narodnoobrambnem delu. 5. Venček narodnih pesmi. 6. »Kukavica — modra tica ali boj za doto«, veseloigra v štirih dejanjih. Pesmi med posameznimi dejanji. Vsekako bo to lep, kratkočasen popoldan. Mična pesem, šaljivi prizori na odru, kaj bolj potrebuje človek v teh dneh najhujšega dela, da se malo oddahne in razvedri! To poživi duha in telo. Zato k najobilnejši udeležbi vabi odbor.

Podružnica v Lozah pri Planini priredi čebelarški shod dne 10. julija 1910, ob 3. uri popoldne pri ulnjaku g. Janeza Šimšiča. Na shodu bo predaval potovalni učitelj iz Ljubljane. Zeleti je, da bi tudi oddaljeni čebelarji mnogoštevilno prišli na shod.

Dolenjske novice

d Sostro. Vabilo k veselici, ki jo priredi slov. kat. izobraževalno društvo v Sostrem v zvezi s telovadnim odsekom Orel in z ženskim zborom Marijine družbe v proslavo sv. Cirila in Metoda v nedeljo dne 10. julija ob pol 4. popoldne v gostilni g. Lovrenca Pavčič v Zavogljem s sledečim sporedom: 1. Petje: Narodne pesmi. 2. Deklamacija. 3. I. igrokaz: »Trije učenjaki«, šaljiv prizor; II. igrokaz: »Opeharjeni žid«, šaljiv prizor. 4. Javna telovadba. 5. Spuščanje balonov v zrak. 6. Srečolov. 7. Prosta zabava. — Vstopnica ve-

lja 20 vinarjev; isto mora nositi vsak med veselico pripeto na prsih. K obilni udeležbi vabi odbor.

d Iz Ribnice. Vaše poročilo glede graške zavarovalnice je povsem pravo in resnično, a tega svet še ne vé, da se skrivajo okrajni zastopniki za svoje žene, da s tem vlove stranke. Žena sprejema celo leto od strank denar, sprejema tudi odpovedi, a gospod zastopnik se šele zdaj prikaže in pravi, da odpoved ne velja, ker žena ni opravičena odpovedi sprejeti, marveč le on in stranka je vlovljena. — Človek ne more nikoli zadosti previden biti pri tej nemški zavarovalnici, torej pozor!

d Popotnik Trebnje - Sv. Trojica. Zopet malo po dolini! Na Mirni so kaj lepo obzidali cerkev z novo škarko, sicer so nekateri iz »blatne vasi« hoteli gospodu župniku nagajati, sedaj pa lahko prodajajo in sekajo dolge nosove. Kako lepe talente ima naše ljudstvo, to sem spoznal pri igri v St. Rupertu. Igralci sami priprosti ljudje, pa vendar kako lepo so igrali težko igro! Le tako naprej! Letos dobi društveni dom zadnje pohoštvo, tako da bo preskrbljen z vsem. Na kolodvoru pri Bistrici ima g. Zajec svojo gostilno, prijazen mož, toda duhoven bi bil rad, ljudem je prebiral kar v gostilni litanije o domačem g. kaplanu. Preveč pobožnosti pa le ne, g. Zajec, posebno liberalne ne, ne velja prav nič! Sokoli v Mokronogu so pa res kaveljni! Med službo božjo telovadijo na vrtu za cerkvijo in celo otrokom reko, ne iti v cerkev k službi božji. Kako zabiti so starši, ki dovolijo otrokom obisk te družbe! To se pravi otroka od vere odvrčevati. In kako lepo znajo ti kaveljni pozdravljati! Če te sreča, ti salutira s kazalcem in mimo zaslišiš »Na drrrr«. Drugega nič! Pa tako se ti bratje pozdravljajo — mimo-rečeno nič čudnega — pozdravljajo se med seboj vajenec, mojster, uradnik, vse vprek: zelje, repa in fižol.

d Vače. Naša posojilnica je imela 26. junija občni zbor in jako lepo napreduje. Koncem leta je imela nad 113 tisoč samih hranilnih vlog, a letos se še bolj vlaga. Pri nas zadostuje, da se nam le en teden prej pove, pa imamo denar pripravljen, kolikor treba. Dne 1. t. m. smo imeli uradno revizijo ter bili za vzoren red pohvaljeni. V nedeljo, dne 3. t. m., je imel Blagajna kritičen dan prve vrste. V kaplaniji, ki je s šolo vred pod skupno streho, smo imeli ustanovni občni zbor izobraževalnega društva, na katerem je govoril gospod ravnatelj Traven in gg. Krische ter Lovšin. Zunanaj pod oknom je ves čas prisluškovala neka ženska, tudi dva sokola sta prišla vohat. Mi smo bili pa poredni. Nalašč smo odpri eno okno, da nas je Blagajna slišal prav v svojo sobo, kjer je bilo tudi nekaj sokolov. Navzočih je bilo nad 90. Obiskalo nas je sedem vrlih članov izobraževalnega društva iz Moravč, za katerimi sta pri odhodu dva sokola vpila na koncu trga. Pristopilo je takoj 70 članov iz najuglednejših hiš v fari. Mi vstajamo in vas

Je strah! Kmetski fant Urbanija iz Moravč je za naš shod zložil in deklamoval lepo pesem; storiti hočemo, kakor nas poziva v zadnjih kitticah:

Stopajmo odločno toraj,
naša moč je velik broj,
za načela, za nazore
pojdimo pogumno v boj!

Bratje, naše geslo bodi:
smrt, pogin sovražnim zlom!
vse za vero, za cesarja,
vse za dragi, mili dom.

Z Rake. Dne 17. junija so milo zapeli zvonovi iz zvonikov naše župne cerkve in oznanjali župljanom, da je umrl naš dobri bivši učenik g. F. Lunder, ki je bival čez 30 let med nami in opravljal zvesto svojo službo res kot pravi ljudski učitelj. O Vseh Svetih 1. l. je končal svojo službo pri nas in se podal na Vič pri Ljubljani uživati za služeni pokoj. Užíval ga je le malo časa. V četrtek, dne 16. junija, okrog 8. ure zjutraj ga je Bog poklical k sebi uživati večni mir in pokoj. Pokojnik je bil blag mož, mirnega značaja, globoko veren in vzoren odgojitelj mladine, kakršnih se žal pogreša v sedanjosti. Ni tožil po uborni učiteljski plači. Z delom in marljivostjo si je prislužil zraven učiteljske službe, da je svojo obilo družino izšolal in pripravil na dobro stališče. Dolgo vrsto let je opravljal posle občinskega tajnika in do pred par leti tudi službo organista. Trudil se je tudi za povzdigo sadjarstva. Kajti vsako leto je oddal iz drevesnice lepo število sadnih drevesc in učenca je večkrat vzpodbujal za to važno panogo kmetijstva ter z njimi praktično deloval na vrtu. Pokojni je bil rojen v Vel. Laščah leta 1843. Služboval je v Stari cerkvi pri Kočevju, v Podbrdu, na Igu in v Radečah pri Zidanem mostu, od koder je prišel k nam na Rako, kjer je ostal kot nadučitelj do zadnjega časa. Bodí mu lahka vičenska zemljica, enkrat pa na svidenje nad zvezdami. — Spoštovani Lundrovi družini naše najiskrenejše sožalje! Iz roke priprostega, a hvaležnega njegovega učenca je napisan ta skromni spominček.

d Šmartno pri Litiji. V nedeljo popoldne po litanijah se vrši pri nas slavnost v čast slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Na sporedu je petje, deklamacija, ustanovitev podružnice »Slovenske Straže« in igra tradejanka »Nikar v novo vero«. Domačini in okoličani, pridite v obilnem številu! Pokažite, da nikakor ne odstopite sv. Cirila in Metoda liberalcem, ker nimajo zanju primernih oltarjev. — Dne 23. p. mes. je v Grbinu ubila strela 22letnega kmečkoga fanta Janeza, ko je bil ravno pri malci. Tekom pol leta so umrli iz iste družine oče, mati in sin. — Še eno sokolsko društvo bo treba ustanoviti v Šmartnem in v Litiji, kjer naj bi bil v pravih občevalni slovenski jezik, ker sedanji sokoli kaj radi kažejo znanje nemškega jezika. Potem svetujemo, da v to društvo pristopi tudi litiški gosp.

nadučitelj, ki zlasti v navzočnosti vrlih slovenskih skladateljev rad vreže po nemško. — Društveni dom je hvala Bogu pod streho. V kratkem se prične končno izdelovanje. Dosedanji in drugi dobrotniki naj pomagajo, da bo dom kmalu postal ognjišče vere in omike.

Okrožna telovadba Orlov v Dobropoljah se je vršila dne 3. t. m. Prihitelo je Orlov v kroju nad 180. Popoldne so se udeležili Orli skupne službe božje v cerkvi sv. Antona na Zdemskem Rebru, po službi božji pa se je vršil shod zunaj cerkvice pod lipami. Orle je pozdravljali jako lepo videmski župan, zunanje goste pa nadučitelj br. Štrukelj. Na shodu so govorili dr. Pogačnik, kaplan Orehek in načelnik loškopotoških Orlov. Shod je bil imponanten; ogromna množica ljudstva je pazljivo sledila izvajanju govornikov. Popoldne so se Orli udeležili rožnovenske procesije v Vidmu. Ob treh se je pričela javna telovadba. Pri prostih vajah je nastopilo nad 160 Orlov. Telovadbe so se udeležili odseki: Dobropolje, Ribnica, Velike Lašče, Rob, Krka, Loški potok in zastopniki ljubljanskega odseka. Med telovadbo je svirala godba Orlov iz Škocijana pod vodstvom njihovega župnika g. Jereba. Proste vaje kakor telovadba na orodju so v polni meri zadovoljile gledalce. Za veliko prireditev gre hvala br. Štruklju in br. Odlasku, kakor tudi za olepšavo kraja vrlim dobropoljskim mladenkam.

d Odbor »Kmečke zveze za višnjegorski sodni okraj« je imel dne 3. t. m. v prostorih bralnega društva v Št. Vidu svojo sejo, katere se je udeležilo tudi nekaj županov. V tej seji se je sklenilo 24. t. m., popoldne ob štirih napraviti tri shode, in sicer v Dobu, Temeniču in Vel. Gabru, nedeljo potem pa v Zatičini shod živinorejcev, da se osnuje živinorejska zadruga. Prereštal se je tudi načrt cestnega zakona ter sklenilo obrniti se z utemeljeno spomenico do naših deželnih poslancev, deželnega odbora in deželnega zbora, da načrt za cestni zakon v toliko spremeni, kaj bodo tudi okrajni zastopi imeli kaj besede in več pravic, ter da se določitev (140) odbornikov vzakoni ter ne prepusti določbi vsakokratnega deželnega odbora.

d Iz višnjegorskega okraja. Kdor premišljuje delovanje naših posojilnic, mora pripoznati, da so veliko dobrega storile. Ni še dolgo, ko so se še naše vknjižbe po 8, 10 in 12 odstotkov, a sedaj je oderuštvo skoraj odzvonilo povsod. Ze samo to je velikega pomena, a one store še več. Svoje odvišne dohodke ali svoj dobiček porabijo za krajevne potrebe in za podporo kmetijstva. Zato se mi čudno zdi, da se še vedno najdejo ljudje, ki vlagajo svoje novce v ljubljanske hranilnice, ki ne store prav nič za naš kraj, prav nič za povzdigo kmetijstva. Kdaj se bodo tem ljudem oči odprle, vsaj varnost vlog ni nič manjša pri nas, kakor drugod. — Za proslavo sv. Cirila in Metoda se pripravljamo povsod, posebno na Krki se

hočejo postaviti. Podružnice »Slovenske Straže« se bodo ustanovile na Krki, Polici, v Št. Vidu in Višnji gori, tudi na kresove nismo pozabili. Nadejamo se, da ne bomo zadnji, ter da se podružnice osnujete tudi v Žalini in Zatičini.

d Radeče pri Zidanem mostu. Radeče, 26. junija. Visoki mlaji okrašení z zastavami in slavoloki z lepimi napisí so krasili ta dan prijazni radeški trg. Obsavsko okrožje Orla je priredilo tu mladeniški shod z javno telovadbo. Shoda in javne telovadbe se je udeležila silna množica ljudi, Orlov v kroju je bilo 120, javne telovadbe se jih je udeležilo nad sto. Ta dan je pokazal, kaj more v kratkem času še ne prav enega leta doseči vnema, vztrajnost in skupno delovanje. Vzoren je bil telovadni nastop Orlov, vzorno tudi obnašanje mladeničev. Prepričali smo se, da so mladeniška srca res navdušena za lepo in plemenito in da jim je treba dati le prilike, pa zažari v vsem ognju mladeniška navdušenost. Na prebivalstvo je napravila ta prireditev globok in trajen vtis. Vsem onim pa, ki so pri prireditvi sodelovali, predvsem pa gospodu ravnatelju Travnu, gospodu poslancu Mandlju, navdušenemu zvezinemu načelniku br. Jeločniku, okrožnim bratom Orlom, domačemu pevskemu zboru in mladenkam, ki so pletle vence in pomagale pri prireditvi, izreka radeški Orel najprisrčnejšo zahvalo!

Kompolje. Prejeli smo naslednji popravek z ozirom na dopis »Iz Sleme nov« v 22. številki z dne 2. junija t. l. našega lista: Ni res, da je neki kotlarski agent iz Kompolj pred kratkim po naših hribih lovil ljudi, da bi se naročali na neke nove vrste kotlov. Ni res, da so mu prišli na sled, da ima dvojne knjižice in v ene zapisuje tudi take, ki v resnici niso naročili kotla, samo da lažje agitira, češ: pogledjte, tudi ta in ta ga je naročil. Res pa je, da ima v Kompoljah zastopstvo za družbo Alfa Separator z Dunaja, katera prodaja kotle, župan gospod Fran Mustar; res je dalje, da se istemu ni prišlo na sled, da ima dvojne knjižice, marveč ima le ene knjižice, v katere zapiše le imena tistih, kateri naroče pri njem kotel. Torej je iz tega razvidno, da ni treba imeti proti temu »agentu« pozora. — Fran Mustar, župan.

Gorenjske novice

g Iz Št. Jakoba ob Savi. Prijateljeva roka je poslala podpisanemu izrezek »Slov. Doma« z dne 25. junija t. l., kjer ga neki črnuški župljan popolnoma neosnovano napada zaradi njegovih pridig. Pravi, da župnik zabavlja čez liberalce, pa škofove brošure priporoča, ter da je imel »kakor smo slišali« v nedeljo pridigo samo o škofovih brošurah. Iz tega naredi sklep: Človek. ki

priporoča kmečkemu ljudstvu rdečo škofovo brošuro, ne more biti dosti vreden. — Kaj je resnica? Vsa župnija ve, da župnik še ni imel nobene pridige v Št. Jakobu o liberalcih, ker ni vsak kraj onesrečen s tako nadutimi prismojenci, kakršne vzgaja gotovo časopisje. Istotako ni bilo nikdar nobene pridige o rdečih škofovih brošurah in ne o drugačnih, o katerih pa črnuški učenjak še ničesar ne ve. Dne 12. junija t. l. je župnik oznanil pred evangelijem in pred pridigo, da se bodo dobivale knjižice: »Mladeničem« in »Dekletom« v župnišču, kakor tudi knjižica za stariše o pogostnem obhajilu otrok. Priporočil je s par besedami zlasti prvo. O rdeči ni bilo govora. Sploh iste dozda je ni nihče prejel iz župnikove roke, pač pa so se trosile zelene po nedolžnih liberalcih. Če dobi črnuški otrobovzec eno samo pričo v šentjakobski župniji za svoje obrekovanje, dobi župnikovo kravo, ki je pa, kakor slišimo, mnogo pametnejša, kakor taki dopisniki, ki slišijo travo rasti. Kako pride šentjakobski župnik do tega, da ga hoče učiti črnuški župljan, kaj naj pridiga in kako naj bo ponižen? Pa ne, da bi bil dopisnik izmed tiste družbe, ki imajo mašo pri mežnijskem stranišču in okrog cerkve v Št. Jakobu, češ, da je Bog povsod? Če bi bil tisto nedeljo saj malo v cerkev stopil, slišal bi bil, da je bila pridiga slučajno o potrebi vere in ne o škofovih brošurah. Sklenem z dopisnikovo modrostjo: Človek, ki tako laže, ne more biti dosti vreden. — V Št. Jakobu ob Savi, dne 29. junija 1910. — Anton Jemec, župnik.

g Iz Poljan nad Škofjo Loko, dne 30. junija. Sprejem prevzvišenega knezoškofa ob priliki birmovanja je bil veličasten. Pozdravil je visokega gosta občinski odbor z gosp. županom Groseljnom na čelu, šolsko vodstvo, v imenu Marijine družbe gđc. Jerica Notar in zlasti nežna šolska mladina po učenki Marjani Demšar. V soloto, dne 25. junija so si Prevzvišeni ogledali tri podružne cerkve: na Volčah, Málenskem vrhu in pri Sv. Križu; zlasti jim je ugajala cerkev na Málenskem vrhu, kjer so Prevzvišeni tudi opravili daritev sv. maše in imeli kratek nagovor. V imenu soseske jih je pozdravil ključar ondotne cerkve. Krasno vreme pa je napravilo razgled iznad 982 m visoke gore uprav veličasten. Po sv. maši so si Prevzvišeni ogledali šolo na Málenskem vrhu, kjer so tudi prisostvovali izpraševanju; nato so po kratkem oddihljeju pri Posečniku ogledali še cerkev Sv. Križa, katere romanski slog s tremi uhodi jim je prav posebno ugajal. Zakrament sv. birme je prejelo 329 otrok.

g Iz Žabnice. V proslavo sv. Cirila in Metoda napravi v nedeljo dne 10. t. m. popoldne ob pol 3. uri v društvenih prostorih tukajšnje K. s. izobraž. društvo podučno-zabavno prireditev, na sporedu katere bo več primernih deklamacij, govor, Krekova igra »Tri se-

stre«, srečolov in petje. Po prireditvi se ustanovi podružnica »Slov. Stražec«. Vstopnina za sedeže 50 vin., za stojišča 30 vin., društveni člani plačajo po 10 vinarjev manj. Polovica čistega dobička je namenjena »Slovenski Straži«. K obilni udeležbi vabi odbor.

g Z Dobrave pri Kropi. Že večkrat me je počastil kak liberalen listič s svojim dopisom. Odgovarjal nisem še nobenkrat, ker se ne zmenim za tako bevskanje. »Gorenjec« z dne 11. junija pa me opisuje kot sovražnega učiteljstvu. In to nisem. Imam tudi med učiteljstvom odkrite prijatelje. List omenja šolsko sejo, pri kateri bi bil jaz nastopil zoper nagrado za spisovanje šolske matic. Resnica pa je: Gosp. župan je predlagal 25 K za to spisovanje; jaz pa, naj se dá za vsakega otroka, ki na novo vstopi, ena krona. Iz tega je jasno, da nisem bil zoper vsako plačo, kakor bi človek sklepal, ko bere članek; marveč stavl sem le drugačen predlog. S tem tudi odpadejo druga podtikanja, ki se nahajajo v članku. Da pa je gosp. župan tako radodaren nasproti gospodični učiteljici, tiči vzrok v tem, ker drži gospodična ž njim, ne z menoj, sicer bi jej ne predlagal nobene krone. Dobro vem, kako se jej je godilo, dokler je bila med dvema stoloma. Toda politični somišljeniki, to je nekaj drugega. Članek kot tak je zavit in neresničen, ali nekaj pa gleda iz njega, namreč to, da je naš liberalizem, ki je stopil v javnost v onem članku. — Jožef Vrankar, župnik.

g Voklo pri Kranju. Tukajšnje »Slov. katol. izobraževalno društvo« priredi v nedeljo, dne 10. julija, društveno veselico. Predstavljali se bodeta igri »Tri sestre« in pa »Dva prepirljiva sosed«. Veselica se vrši samo na to nedeljo in se igri ne bodeta pozneje ponavljali.

g V Trbojah je 28. junija umrl mladenič Jože Jerše, edini sin dobrih starišev. Bil je zvest naročnik in vnet čitatelj naših časnikov. Svetila mu večna luč!

g Podbrezje. Kar presenečeni smo bili 20. junija, ko smo videli toliko udeležbo pri pogrebu br. Jožefa Škofic. Poleg domačega gospoda župnika so prišli k pogrebu iz Tržiča g. župnik Potokar in g. kaplan Golé, ter p. Hinko z Brezij. Nekaj novega je bilo za nas lepo petje doma in na pokopališču. Peli so pevcji iz Tržiča. Orli celega okrožja so prišli jemati slovo od svojega vrliga brata. Zlasti iz Tržiča jih je veliko prišlo. Sploh pa so pokazala tržiška katoliška društva neko posebno ljubezen do naših društev. To smo spoznali zlasti po tem, da se je tega pogreba udeležil tudi damski odsek izobraževalnega društva. Zato se zlasti njim zahvaljujemo za iskreno sočutje nad našo britko izgubo. — Ob grobu se je v ginljivih besedah poslovil od njega naš domači g. župnik. Velika udeležba pri pogrebu je pokazala, kako je bil ranjki priljubljen in naj bo to v tolažbo materi-vdovi in sestram. P. v m.!

g Na Rovih priredi tamošnje katoliško slovensko izobraževalno društvo prihodnjo nedeljo popoldne ob pol štiri društveno veselico s petjem, dvema predstavama in tombolo v korist obmejnih Slovincem. Pridite obilno, domači in cenjeni sosedje! — Dne 11. t. m. ima društvo izlet k izviru kamniške Bistrice.

g Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Kranjski gori vabi na društveno prireditev v proslavo sv. Cirila in Metoda, ki se vrši 10. t. m. ob 7. zvečer v Kristanovem salonu. Spored: Pozdrav predsednika. Govor o sv. Cirilu in Metodu. »Kazen ne izostane«, igra v štirih dejanjih. »Sanje«, šaloigra. Deklamacija. Petje mešanega in moškega zbora. Tamburanje. Še nekaj po vrhu. Vstopnina: Sedeži prve 3 vrste 1 K, drugi 40 v, stojišča in otroci 20 v. Za odbor: I. Žerjav. — Društveni prostori bodo, kakor upamo, ta teden delani. Člani so kaj požrtvovalno pomagali z delom in živino. Odlikoval se je zlasti posestnik Jož. Jakelj. — Ga. Ivana Grm je darovala društvu najdenino 10 K. Hvala — posnemanja vredno.

g Iz Škofje Loke. Odkar smo našo sokolsko župo nekoliko spihali, nima rdečebradi Nadilo v liberalni posojilnici miru. Pravijo, da same jeze tako otepa okoli sebe, da bo kmalu polomil vse svoje dolgopete krake. Mi mu ne moremo pomagati. Odkar mu je v Istri falila butega, in kot se govori, ga ljubljanska »Zveza« ni hotela sprejeti, je dobil službo pisarja v naši liberalni posojilnici, pa po nazadnjaških časopisih opravlja, čenča in čuka, da so teh čenč že liberalci sami siti. Najprej je obdelaval našega župnika Šinkovca, potem dr. Hubada, potem svetnika Hafnerja; zdaj jih pusti pri miru, ker so se za Nadilove čenče toliko zmenili, kakor za lanski sneg. Ko je dobil pri krščanski in blagi gospej Jelovčan dolg nos, je pa to na piko vzel in se tako hotel maščevati. Zda pa ima posebno v želodcu prifarškega kaplana. Cele kilometre je že napisal o »puhloglavem« Slovenčevem« podlistkarju in znanem uganjkarju. Radovedni smo, kdo bo zdaj na vrsti. Priporočali bi Nadilu, naj se najprej nauči slovenščine, ker ga vsak naš šolar poseka, njega, ki hoče biti literat. Pa zakaj tudi v svoje vrste malo ne pobrskaj? Ali ni te dni videl Hafner Alojzija, ki je v župarskem kroju hodil po mestu in imel šuštarško čepico na glavi, da so se župarji sami nad tem zgražali. Zaradi »mirnega« ponočnega razsajanja so bili župarji Vipavcova, Jevčnik, Kramarčkov in Škerpin obsojeni in župan jim je naložil kazen še posebej, ali to ni nič zanimivo? Škoda, da pri zadnjem izletu ni bil pričujoč tudi trgovec Lavrič, da bi zopet kak omnibus prevrnil. Nad tem se pa Nadilo čisto nič ne zgraža. Če ne ve, nad kom se ženske zgražajo, naj vpraša pri Kroni, nad kakimi slikami so se zgražali drugi, ki niso našega mišljenja. Torej naiprei bruno ven! Gotovo ima

boljši spomin kot pa Zihlerov fantek, ki zdaj mirno za pudelnom čaka le na liberalne groše. Tako je prav! Našim ljudem se že oči odpirajo, da vedo, kje je liberalna posojilnica in kateri so tisti trgovci, ki naše ljudi psujejo. Mi ne zahtevamo, da bi bili vsi našega mišljenja, ampak najmanj, kar moremo zahtevati je to, da tisti, ki od naših žuljev živijo, nas ne psujejo. So še drugi trgovci v našem mestu, ki niso sicer naši, pa imajo toliko olike, da nas pri miru pustijo. Kmetje, ali nismo slišali svojega nadpastirja, kako so na prižnici ožigosali liberalno posojilnico, ki ima podobo krivoverca Trubarja v svoji sobi? Zakaj pa nima podobe Zveličarja? Ali bomo res gada gojili na svojih prsih? Prav je, da pravijo zdaj kmetje, dokler bo sedel župar Nadilo v liberalni posojilnici, toliko časa ne prestopimo praga. Naše časopisje je velemoč. »Domoljuba« bere nad 25.000 ljudi, »Gorenjca« pa le par sto. Svoji k svojim!

g Srednja vas v Bohinju. Pri Sv. Janezu ob jezeru se je zgodilo pred 14 dnevi nekaj zelo surovega. Žena ljubljanskega notarja Vocka je kupila ob jezeru nekaj sveta, pripisala si ga je pa več, kot ga je v resnici kupila, namreč prav do jezera, kjer je svet od pamtikeva občinska last. Gospa je zahtevala, naj odstrani občina plot med njeno parcelo in občinskim svetom. Seveda se občina na take predrzne zahteve ni ozirala. Zato pošlje Vockovka nekaj svojih ljudi k jezeru, ki meni nič tebi nič razmečejo plot in razdenejo tudi leseno barako, ki je stala na občinskem svetu in v kateri je prodajala gđ. Nagl razglednice. Po pravici se vse zgraža nad takim nezaslišanim divjaštvom. Tuji se začudeno poprašujejo, kaj pomeni ta podrtija, ki seveda zelo povisuje lepoto tega kraja. Kar pa je vredno največje obsodbe, je to, da se je to barbarsko početje vršilo ob orožniški asistenci. Radovedni smo, kaj bo reklo k temu c. kr. okrajno glavarstvo? Zoper tako zlorabo orožništva naj odločnejše protestiramo! Kam pa pridemo, ako bo v Bohinju Nemcem vse dovoljeno, tudi največja surovost in krivica in to celo v varstvu bajonetov! Prav na tem kraju imajo ob jezeru domačini tudi svoje ladjišče. Kakšen boj so imeli pred par leti, da so si sploh ohranili svojo posest! Vsa nemška moč se je zarotila zoper nje; oblasti so šle seveda na roko Nemcem, ne domačinom. Tako je; žalibog, pri nas! Bohinjci, čuvajte svoje jezero! Ako pojde tako dalje, domačin v nekaj letih do svojega jezera še stopiti ne boš smel! — Požarna bramba pri Stari Fužini je za svojo zadnjo veselico »pri Mihovcu« razpošiljala »Vabila«, na katerih je bilo brati, da so bila tiskana v »Narodni tiskarni« v Ljubljani, to je tam, kjer tiskajo »Slovenski Nar.« in vse mogoče protiverške spise in časnike. Kam daje kdo svoje reči tiskati, je sicer čisto njegova stvar. Pri društvu je pa to drugače in ne more en sam človek ravnati na svojo roko, ne

da bi se posvetoval z društvenimi člani, oziroma odborom. Ako je v tem slučaju ravnal načelnik po svoje, odločno proti temu ugovarjamo. Ako hoče gasilno društvo doseči svoj namen, mora biti njihov edini temelj požrtvovalna ljubezen do bližnjega! Liberalna podlaga pa je neizogiben pogin vseh društev! Prav pa je, da se poznamo! — Izredno bogat plen si je privoščil v noči od 1. na 2. t. m. pri Stari Fužini lisjak, ki je pokončal g. sirarju Zimmermannu petelina, kokoš in 16 piščancev. Zverina se je drznila priti prav v sredo vasi in ker je našla hlev odprt, je poizkusila svojo srečo. Upamo, da predrznega tatu skoraj doleti zaslužena kazen. — Prihodnjo nedeljo, 10. t. m. po krščanskem nauku priredi naše izobraževalno društvo »Savica« v dvorani majhno slavnost z govorom, deklamacijo in petjem v proslavo godu sv. Cirila in Metoda. Vstop je vsakemu prost in vabimo k prav obilni udeležbi. Obenem se bodo vpisovali tudi udje za podružnico »Slovenske Straže«, ki jo bomo isti dan ustanovili. To društvo je namenjeno v obrambo vere in narodnosti omejenih Slovencev. Pristopite zato v prav obilnem številu k »Slovenski Straži!« — Člani »Apostolstva« sv. Cirila in Metoda« dobite vsi zastoj pravilno knjižico »Sv. Ciril in Metoda«. Oglasite se zanjo v župnišču! — Preteklo nedeljo je pristopilo 44 otrok k prvemu svetemu obhajilu.

g Tržiške novice. Ženski odsek izobraževalnega društva sv. Jožefa je vprizoril zadnjo nedeljo v Lomu v gostilni Končarjevi veselico s petjem in predstavo iger: »Tri sestre« in »V službi gospe sitne«. K veselici je došlo mnogo domačinov in tudi Tržičanov. — Vreme je silno nestanovitno. Vsak dan skoro dežuje, da ne morejo mnogi pričeti s košnjo, dasi je mrva zelo velika in popolnoma dozorela. — Preteklo soboto so pripeljali iz Gorice mrtvega barona Holca, tasta g. barona dr. Borna. Bival je navadno v Ročenci. Pred nekaj dnevi si je šel ogledat novo stanovanje v Gorici. Tu ga je dohitela smrt. — V nedeljo imajo ob 6. uri zjutraj učenci in učenke prvo sveto obhajilo. Šlo jih bo do 50. — Telovadni odsek Orel se je udeležil občnega zbora kranjskih Orlov in popoldne izleta v Naklo. Odslej pripada naš odsek kranjskemu okrožju. — V soboto se vrši v našem trgu okrajna učiteljska konferenca. — Tudi v Tržiču se je marsikdo oddahnil, ko je čul veselo vest iz »Slovenca«, da so prijeli vlomilca Pogačarja, ki tudi Tržičanom ni prizanesel.

g Šmartin pri Kranju. Izobraževalno društvo priredi dne 4. t. m. na Sv. Joštu kres, pri katerem poje moški društveni zbor. — V nedeljo dne 10. julija pa priredi društvo v Sred. Bitnu pri »Golobu« gledališko predstavo. Spored: Tamburanje. Govor v proslavo sv. Cirila in Metoda. Igra »Repoštev«. »Poboljšal se je«, burka v enem dejanju. Tamburanje. — Prijatelji društva, vsi se udeležite te prireditve!

g Stara Loka. Dne 26. junija je imela tukajšnja posojilnica svoj letni občni zbor. V letu 1909. je imela dohodkov 167.073 K 57 v in izdatkov 163.016 K 29 v. Torej prometa nad 300.000 K. Čistega dobička je bilo 1884 K 41 v. Dostojna znaša ves rezervni fond 16.211 K 83 v. Torej že lepo premoženje. Dobička bi bilo lahko več, ko bi naši ljudje doma nalagali denar in doma iskali posojila. Podpore je dala posojilnica za letos 300 K za popravilo cerkve pri Sv. Duhu. Tiste, ki pa imajo denar drugod naložen, vprašamo, koliko pa dobite podpore od drugih posojilnic? — Za »Slovensko Stražo« je živo zanimanje. Dekleta, ali ne bi bilo lepo, ko bi nastopile v narodnih nošah? Le korajž! Torej na svidenje vsi naši napredni možje, naši Orli, žene in slovenske mladenke dne 10. julija!

g Novice iz Bohinja. Železničarski shod na Bistrici se je vršil v nedeljo. Udeležba bila je nepričakovano dobra v kljub slabemu vremenu. Tovariši železničarji došli so skoraj iz vseh postaj, celo iz Planine in Jesenic. Shod je sklical neumorno delavni čuvaj Leopold Markelj. — Na njegov predlog je bil predsednikom izvoljen tovariš - čuvaj Pečar iz Dobrave, zapisnikarjem pa čuvaj Avg. Boltar. Ker se shoda vsled nujnega dela v državnem zboru ni mogel udeležiti državni poslanec Gostinčar, je predsednik podelil besedo deželnemu poslancu Pibru. Isti je naslikal politični položaj. Omenjal je krivično ravnanje vlade, ki Lahom koncedira univerzo, nam Slovincem pa niti slovenskih šol na Koroškem, Goriškem zlasti in Trstu ne privoščiti. Zatorej naši državni poslanci izvršujejo svojo dolžnost, da obstruirajo in pokažejo vladi in nasprotnim nemškimi strankam, da hočemo biti enakovreden narod z drugimi narodi v Avstriji. Slovincem iste pravice, kakor Lahom, pa bo mir. Nadalje opiše še žalostne gmotne razmere nižjih službencev, delavcev in čuvajev. Vsak delavec je vreden svojega plačila! — Po Pibrovem govoru v poljudnih besedah priporoča sklicatelj shoda vsem tovarišem organizacijo v »Prometni zvezi«. Sviri pa pred soc. demokracijo, ki po shodih napada le vero, a za koristi železničarjev ima k večjem prazne besede. Posebno ganljivo je bilo čuti, njegov apel na stariše železničarje, naj ohranijo sebi in svojim otrokom — vero. Končal je: delajmo skupno, viribus unitis! Zel je pohvalo vsestransko. Govoril je od srca! — Tovariš Pečar je prebral več resolucij, ki so bile z navdušenjem sprejete. — Bil je lep shod. Med železničarji veje čim dalje bolj duh krščanske demokracije. Tako je tudi prav. — Prvo sveto obhajilo smo imeli v nedeljo. Nekaj nad 30 otrok je pristopilo prvič. — Slovesno se je vršilo tudi vsprejemanje deklet v Marijino družbo. 32 je bilo sprejetih. Č. g. prefekt Logar jih je v prisrčnih besedah nagovoril ter jim pojasnil pomen Marijinih čednosti. Pri vzvišenih

slovesnosti sta sodelovala tudi njegova tovariša čč. gg. Gros in Klinar. Hvala. — Vedni dež škoduje našim pridelkom. V suhem letu pri nas vedno bolj uspeva polje, kakor ob moči. Le za seno bo dobra letina. Zivina se že sedaj draži. Prav je, da se Bohinjci zopet prično bolj baviti z živinorejo, ki je glavni vir dohodkov.

Iz raznih krajev

Štajersko. Maribor. Delavec v železniški delavnici na koroškem kolodvoru, Pulko, je prišel v soboto, dne 25. junija tako nesrečno med železnične vozove, da mu je zmečkalo prsa in je bil nesrečnež na mestu mrtev. — Bizeljsko. V četrtek, 23. junija je potokla toča vinograde v najlepši legi v Drenovcu na Janževi Gorci; pridelek drugih vinogradov pa je uničila peronospora, za katero je zlasti letošnje leto vsled velikega deževja zelo nevarno. — Ptuj. Pri sv. Marku je vrgla Drava na breg žensko truplo. V utopljenki so spoznali Emo Novak, soprogo železniškega revidenta v Mariboru. — Izstop iz celjske lib. zadrudne zveze je zadnji čas prijavilo več slovenskih hranilnic. Tako je prav! Kaj bi naši denarni zavodi redili liberalne gade. — Razveljavljena smrtna obsodba. Najvišje sodišče je razveljavilo smrtno obsodbo, ki jo je izreklo mariborsko porotno sodišče nad kmetskim fantom Antonom Kmetecem, ki je umoril svojo ljubimko in jo nato zavlekel na železniški tir pod vlak. Vršila se bode nova obravnava.

Še enkrat: Slovenci, v sveto deželo!

Čas prvega slovenskega romanja v sveto deželo se vedno bolj približuje. 2. septembra odrinemo. Nista več dva meseca do odhoda. Za tako daljno in številno potovanje je pa treba vse pravočasno pripraviti; ne gre se zanašati na zadnje tedne.

Kot zadnji čas za priglasenje je bil določen 15. julij. Ta rok bo kmalu potekel. Število pa še ni polno. Do 1. julija se jih je priglasilo (pri primeroma zelo skromni agitaciji) približno 400. Najvišje število romarjev pa je določeno na 536. Torej je prostora še za 136 romarjev. In teh nam še manjka.

Zato podaljšamo rok za priglasenje do 31., to je: do konca julija, ter se obračamo še enkrat do vernih rojakov po vseh slovenskih pokrajinah: Pridružite se svetemu potovanju! Kdor pa sam ne more iti, naj skuša kaj pripomoči k uresničenju lepe ideje slovenskega romanja v sveto deželo in naj prigovarja takim, ki jim je mogoče iti,

da naj se pridružijo. Zlasti še prosimo, naj se priglašajo v obilnem številu možje in mladeniči.

One pa, ki se mislijo priglasiti, prosimo, naj nikar več dolgo ne odlašajo, marveč naj se priglase takoj, ker je zadnji čas.

Nevarnosti na morju se ni preveč bati, ker več nesreč se na morju ne pripeti, kakor na suhem. Doslej še ni bilo slišati o kaki nesreči romarskih parnikov v sveto deželo.

Nekateri vprašujejo, če bo v sveti deželi treba mnogo hoditi. Na to odgovarjamo, da ne bo nikake dolge in težke hoje.

Nekateri strašijo, da bo poleg določene svote, katero vsak naprej plača, treba še enkrat toliko šteti. To je popolnoma neresnično. Kdor ne bo hotel k Jordanu iti, ne bo imel skoro nobenih drugih stroškov, razen za spominke. Vožnja k Jordanu stane 25 K.

Dalje se je slišalo, da bo treba vožnjo nazaj še posebej plačati. Tudi to je docela izmišljeno.

Kateri hočejo potovati dalje v Galilejo in Egipt, naj se priglase posebej.

Romanje je zagotovljeno že sedaj; a da bo naš slovenski nastop častnejši, zato prosimo vse, ki se za to stvar zanimajo, da pripomorejo, da bo število naše polno in da bo tudi število moških primerno veliko.

Vsa potrebna navodila (glede obleke itd.) se bodo podala božjepotnikom v posebni knjigi, ki je že v tisku in jo bodo dobili v roke v teku enega meseca, da se lahko pravočasno pripravijo za na pot.

V Ljubljani, 1. julija.

Romarski odbor.

Znanstvena opazovanja na cesarski medicinski univerzi v Moskvi so podala:

Izmed vseh odvajalnih sredstev vsebuje naravna Franc Jožef-ova grenčica največjo množino Glauberjeve in grenke soli. Vsled te posebne lastnosti ima naravna Franc Jožef-ova grenčica, ker vsebuje bikarbonat-sodo, prednost pred vsemi drugimi enakimi vodami. V slučajih kroničnega zaprtja, kakor tudi pri črevesnem kataru, haemoroidih, in preveliki korpulenci bolniki radi prenašajo Franc Jožef-ovo grenčico, ki ne provzroča niti pri daljši uporabi nikakih želodčnih bolezni. — Franc Jožef-ova grenčica učinkuje kot naglo in zanesljivo odvajalno sredstvo celo pri uporabi manjših količin. 19

Smešnice.

Čudno zdravje. Miha: »Gospod zdravnik, jaz ne vem, kaj je to! Kašljam, nahoden sem in trga me po vsem životu!« — Zdravnik: »To ni nič čudnega! Veste, kdor v tako slabem vremenu ni bolan, ta sploh zdrav ni!«

Gospoda na kmetih. Gost: »Gospod oštr, ravno prej ste rekli, da je sočivje na kmetih

po ceni, zdaj nam pa tako drago računite, kakor pri nas v mestu!« — Gostilničar: »To je samo zato, da se čutite, kakor da bi bili doma!«

Lenuh. A.: »Naš gospod je zopet slabe volje!« — B.: »To je vselej, kadar je prestopno leto, zato, ker je en delavnik več!«

Nepoboljšljiv. Advokat zločincu, katerega je nedavno zagovarjal: »Slišim praviti, da ste zdaj pošten človek!« — Zločinec: »To je res, pa od tega nimava midva prav nič!«

NESTLÉ-JEVA
moka za otroke
Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na želodcu.
Vsebuje pravo planinsko mleko.
Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

CLIMAX motorina petrolej
Najoenejši obrat.
Bachrich & Co.
tovarna za motorje
Dunaj XIX/6
Helliggenstättstr. 83.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, dne 2. julija 1910: 26, 47, 6, 31, 55.
Linc, dne 2. julija 1910: 70, 44, 6, 42, 34.

Poslano.

Marija Burnik, babica v Nasovičah Stev. 16 obdoližila je nedoletno Franciško Barle iz Nasovič tatvine. — Pri obravnavi v Kamniku dne 25. junija 1910 je Marija Burnik preklicala svojo neosnovano trditev, prosila za odpustanje in obljubila plačati stroške in pričnino po K 24.—. Je pač res, da vsaka šola nekaj velja.

V Nasovičah, dne 1. malega srpana 1910.

Andrej Barle,

posestnik in župan v Nasovičah,
pošta Komenda pri Kamniku.

1928

Enonadstropna hiša z gospodarskim poslopjem, z vrtom in nekaj zemljišča, ob državni cesti, par minut od kolodvora, na lepem kraju v vasi se proda. — Več se izve pri Alojziju Madoto, Trnovo št. 105 (Noiranjško).

Za lovce prav dobra puška. Le 8 kron!

Za gozdarje in varuhe lova priporočam brezhibne rabljuje **Werndt- pehot. puške**, merilo 200 do 1600 korakov, dobro izstreljene, za medvede, divlje prasce, jelene, srne, koze itd. zelo priporočljive, ker so zelo lahke in se naglo v drugo in dalje bašejo, komad le K 8.—, primerni patroni 30 kom. K 660. Enaka puška, prirejena za **Lancaster zrnate patrone** za gonjo, puške kal. 28 le K 1350. Patroni 30 kom. K 6.—. Ceniki za navedene puške niso na razpolago, sprejemajo se le direktna naročila. Dobe se pri

Frideriku Ogrisu, puškarju, Šmarjeta v Rožni dolini, Kor.

Nova hiša se proda v Domžalah 3 min. od farne cerkve in kolodvora. Ima dve veliki sobi in tri majše ter klet. Okrog hiše urejen vrt. Več pove **Franc Patarko**, Domžale št. 52. 1887 3—1

Žagarja ki se razume na gater in na okrožno (cirkular) žago in ki zna obenem brusiti žage, sprejma takoj N. Grummer, Skofjaloka.

Elektromotore in diname

Pristno francosko semensko ajdo 1729
ponudi po najnižji dnevni ceni. **Viljem Steinhertz, Ljubljana.**

V tovarni za cement v **Mojstrani** sprejmo **več domačih delavcev** za takojšnji nastop. Stalno delo. Najmanjši zaslužek K 2-40 za deseturno delo. 1809 3-1

Kamnoseške učence sprejme takoj tврdka **Feliks Toman**, mestni kamnoseški mojster, Ljubljana, Reslova cesta 30.

Vajenca za slikarsko in pleskarsko obrt išče **Ivan Martinc**, Jesenice na Gorenjskem. 1877

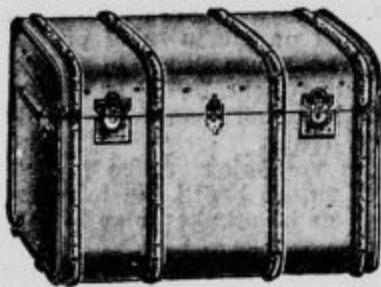
Za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočano črno dal-matinsko vino „**Kuč**“ najboljšo sredstvo 4 steklenice (5 kilogramov) franko K 4-.-. **BR. NOVAKOVIČ, Ljubljana.** 1431 14-1

Posestvo se proda iz proste roke, obsegajoče devet in pol oralov zemlje, t. j. njiv, travnikov in gozda, na katerem se redi troje govedi in par prašičev. Posestvo je v rodovitnem kraju in je poleg zemlje primerna klet in hlev. Cena okoli K 4000-.-. Več hiša pove **Slavko Pavše**, posestnik v Krajih, pošta Dole pri Litiji. 1896

priznano trpežen izdelak, poraba toka in moči majhna dobavlja 1336 10-1

Brigittenau-ska elektrotehnična tovarna Dunaj XX., Wintergasse št. 15. Telefon 14594. Izvršilec kompletnih električnih naprav, dveletno jamstvo, nizke cene, zelo ugodni plačilni pogoji.

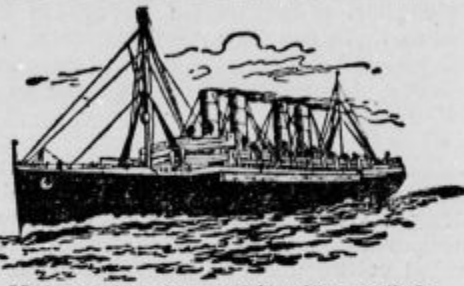
Winkler-jevi kovčegi iz bičja, potni kovčegi in torbeli

Zelazni kovčegi, zgibalni kovčegi, kovčegi za čevlje in klobuke, torbe iz ožnja, kovčegi i. torbe za pripravke za potov, potrebščine ali brez nje. **Jos. Winkler & sin** spec. za kovčege Dunaj I., Himmelportg. 7. Telefon 8207. Ilustr. ceniki zastonj in franco. Naprosila! Zanesljive zadržane Težna gostrazna.

Posestvo obsegajoče 24 oralov zemljišča (40 mernikov posetve, vse obsejano) 10 oralov gozda, se z vsemi gospodarskimi poslopji se proda iz proste roke. Redi se lahko 10 glav živine. Cena 13.000 K. Več se izve pri **Ivanu Škufca, Draga, pošta Višnjagora.** 1583 3-1

Žagarja za okrožno (cirkular) žago ki zna risati in žagati hrastov masiv, sprejme takoj **Iv. Kunstelj, lesotržec, Kranj.** Prednost ima tisti, ki se razume na navadno vodno žago. 1875

Najcenejša in najhitrejša voznja v Ameriko

je s cesarskimi brzoparniki 3668 „**Kronprinzessin Cäcilia**“ 26 1 „**Kaiser Wilhelm II.**“ — „**Kronprinz Wilhelm**“ „**Kaiser Wilhelm der Grosse**“. Podrobna poasnila in potrebni pouk da vsakomu **EDVARD TAVCAR, Ljubljana** Kolodvorske ulice št. 35, nasproti stari Tišarjevi gostilni.

Proizvajanje spirituoza

kot prosta obrt, kakor tudi izdelovanje brezalkoholnih osvežujočih pijač jako donosno in sposobno za razširjenje, lahko vpelje v vsakem kraju renomirana tvornica. S proizvodnjem in razpečevanjem se lahko prične takoj. Jamči se za izdelke prve vrste in brezhibno proizvodnje vseh pijač tudi specialitet brez konkurence. Izurjen strokovnjak se pošlje v svrhu informacij in za proizvodnje brezplačno. Ozira se samo na resne ponudbe. Ponudbe pod šifro: „**Spirituozen 83857**“ na anončno ekspedicijo **M. Dukes Nachf., Dunaj I./L. 1466**

Kuverte s firmo,

- - pisma, - - račune itd - izvršuje natančno po : naročilu : : Katoliška : : tiskarna : v Ljubljani.

Lepostovni mesecnik „**Dom in Svet**“ stane za celo leto K 10-.- Naroča se v Ljubljani.

Lekarnarja A. THIERRY-JA BALZAM

Edino pristen balzam iz lekarn pri angelju **A. Thierry v Pregradi** pri Rogški Slatini.

(Postavno zavarovano) Edino pristen je z verstveno znamko **REDOVNICA**. Učinkujoč pri žlednih težkočah, napenjanju, zasliženju, motenju prebave, kašlju, pljučnih boleznih, prsnihih boleznih, hripavosti itd. Čisti zunanje rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika posebna steklenica 5 kron.

Lekarnarja A. Thierry-ja edino pristo CENTIFOLIJSKO MAZILO

zanesljivo učinkujoče pri pričihih, ranah, ranitvah, vnetju se tako starem vseh vrst. 2 lončka K 3 60. Naročila naj se nastavljajo na lekarno pri angelju **A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.** Dobl se skoro v vseh lekarnah.

Nedosežno

v kakovosti in nizkih cenah ostane iz moje ročne tkalnice izdelano **platneno in bombažasto blago**

VZORCI vsakega platnega in bombažastega blaga se zahteva zastonj.	40 m lepih sortiranih, pristnih pralnih ostankov za posteljnino, barvani cefir, modrikasto blago, belo blago i. t. d. — 4 do 6 m	NAROČILA (razen ostankov) od 30 K franka.
dolgi K 15-.-, isti, prvovrstne kakovosti K 18-.-, Od ostankov se vzorci ne pošiljajo.	Pasteljina (kanfasi) barv. la kakovost 75 cm širok, 23 cm dolga	K 9-20
Posebna posteljina , barv., prvovrst. kakov. 75 cm šir. 23 m dolga		11-60
Posteljina , barv. prima kakovost 112 cm 20 cm dolga		12-40
Posebna posteljina , barv. prvovrst. kakov. 118 cm šir. 20 cm dolga		15-60
Medni cefir , krasni vzorci prvovrst. knkov. 75 cm šir. 6 kuponov po 3 m ali 3 kuponu po 6 m — 18 m dolgi		9-40
Krizet , barvast za spodnja krila, progast prima 112 cm širok, 15 m dolg		13-60
Irlandske platne , prvovrst., 80 cm šir. 23 m d.		13-80
Batisti-platne , prvovrst. finonitk., 85 cm šir. 23 m dolga		12-65
Bumberske platne prvovrstino, 82 cm široko, 25 cm dolga		13-35
Domače platno , prvovrst., 100 cm šir. 20 m d.		12-.-
Rjane brez šiva, platn., obrobljene 150/225 cm 6 kosov		15-.-
Iste prvovrstine		16-80
Domači žepni robci za dame, fino nitkasti, 45,45 cm, 1 tucet		3-30
Jedilne garniture , dvejni damast za 6 oseb 1 gar.		7-.-
Kavne garniture z ajour v rožasti, modri in rumeni barvi, za 6 oseb, 1 garnitura		6-.-
Moje blago izdelujem samo iz najboljših preje, zato je jamčim za kakovost in pristno barvnost.		

Posilja se po povzetju. Za nepovojno denar nazaj. **Tkalnica pisanege in platnena blaga Karl Kohn, Nachod št. 23, Češko.**

Hranilnica in posojilnica v Kamniku, na Sutni

registrovana zadruha z neomejeno zavezo

Sprejema **hranilne vloge** vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne **po 4 1/4 %** brez odbitka rentnega davka, tako da ter jih obrestuje **po 4 1/4 %** dobi vlagatelj čistih 4 1/4 %. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošne položnice na razpolago.

POSOJILA: na vknjižbo po 5%, na osebno poroštvo 5 1/2%. **Ivan Žargi**, trgovec, predsednik. **Ivan Laurentič**, dekan, podpredsed. **Franjo Šubelj**, **Andrej Mejac**, veletrgovec v Komendi; **Karol Supin**, kaplan; **Jernej Čenčič**, nadučitelj; **Goob Janez**, posestnik; **Valentin Benkovič**, posestnik; **Anton Pavlič**, posestnik in **Anton Vidic**, posestnik; odborniki. 3-1